



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-166-26

Druk nr 3155
Warszawa, 29 września 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym.

Jednocześnie, z uwagi na proponowane wejście w życie regulacji 1 stycznia 2027 r., przedstawiam wniosek o skrócenie postępowania z projektem ustawy.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów i Gospodarki.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 149 i 1004) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 1a:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustalania i pobierania opłaty od środków spożywczych, której przedmiotem są napoje;”,
 - b) w pkt 2 skreśla się wyrazy „w produkcji gotowym do spożycia”;
- 2) w art. 12a:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wprowadzenie na rynek krajowy napojów podlega opłacie od środków spożywczych, zwanej dalej „opłatą”.”,
 - b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „, o których mowa w ust. 1,”,
 - c) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Napojem jest płyn do bezpośredniego spożycia oraz koncentrat, ujęte w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w klasach 10.32 i 10.89 oraz w dziale 11, z dodatkiem:

 - 1) cukrów będących monosacharydami lub disacharydami, zwanych dalej „cukrami”, środków spożywczych zawierających cukry lub substancji słodzących, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz. Urz. UE L 354 z 31.12.2008, str. 16, z późn. zm.), zwanych dalej „substancjami słodzącymi”;
 - 2) kofeiny lub tauryny.

¹⁾ Niniejsza ustawa została notyfikowana Komisji Europejskiej w dniu ... pod numerem ..., zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednolicenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

5. Koncentratem jest:

- 1) wyrób, który po rozcieńczeniu, rozpuszczeniu lub wymieszaniu z wodą lub innym rozpuszczalnikiem domowym sposobem stanowi płyn do bezpośredniego spożycia;
 - 2) wyrób przeznaczony do użycia w ramach usług związanych z wyżywieniem klasyfikowanych w dziale 56 Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług, który po rozcieńczeniu, rozpuszczeniu lub wymieszaniu z wodą lub innym rozpuszczalnikiem stanowi płyn do bezpośredniego spożycia.”;
- 3) w art. 12b:
- a) uchyla się ust. 1,
 - b) w ust. 2:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „Opłacie nie podlega” zastępuje się wyrazami „Zwalnia się od opłaty”,
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) będących suplementami diety w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 39 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448, z 2025 r. poz. 1424 oraz z 2026 r. poz. 1123) w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 200 ml;”,
 - w pkt 5 po wyrazie „napoju” dodaje się wyrazy „oraz nie dodano do nich substancji słodzących, kofeiny ani tauryny”,
 - w pkt 6 po wyrazie „napoju” dodaje się wyrazy „oraz nie dodano do nich substancji słodzących, kofeiny ani tauryny”;
- 4) w art. 12d w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) informacje o składzie napojów będących przedmiotem umowy, w tym o dodatku substancji słodzących, kofeiny lub tauryny oraz o zawartości cukrów w przeliczeniu na objętość napojów, w zakresie niezbędnym do obliczenia wysokości opłaty, zgodnie z ich etykietą;”;
- 5) w art. 12e:
- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „, o którym mowa w art. 12a ust. 1”,
 - b) w ust. 3 skreśla się wyrazy „, o których mowa w art. 12a ust. 1”,
 - c) w ust. 4 skreśla się wyrazy „, o których mowa w art. 12a ust. 1”,
 - d) uchyla się ust. 5;

6) art. 12f otrzymuje brzmienie:

„Art. 12f. 1. Na wysokość opłaty dla napoju będącego płynem do bezpośredniego spożycia składają się następujące części:

- 1) stała wysokość opłaty obliczona według stawki 0,70 zł za zawartość cukrów w ilości równej lub mniejszej niż 5g w 100 ml napoju lub za zawartość w jakiegokolwiek ilości co najmniej jednej z substancji słodzących,
- 2) zmienna wysokość opłaty obliczona według stawki 0,10 zł za każdy gram cukrów powyżej 5g w 100 ml napoju

– w przeliczeniu na litr napoju.

2. Wysokość opłaty dla napojów będących płynami do bezpośredniego spożycia zawierających powyżej 5 g cukrów w 100 ml napoju stanowi sumę części, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, z wyłączeniem ust. 7.

3. Napoje będące płynami do bezpośredniego spożycia zawierające dodatek kofeiny lub tauryny są objęte opłatą w wysokości obliczonej według stawki 1,00 zł w przeliczeniu na litr napoju.

4. Wysokość opłaty dla napojów będących płynami do bezpośredniego spożycia zawierających cukry lub substancje słodzące oraz kofeinę lub taurynę stanowi odpowiednio sumę części, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, oraz opłaty, o której mowa w ust. 3.

5. Do obliczenia wysokości opłaty dla napoju będącego płynem do bezpośredniego spożycia:

- 1) zawartość cukrów w 100 ml napoju jest zaokrąglana w górę do pełnego grama;
- 2) ilość litrów napoju jest zaokrąglana w górę do części setnych.

6. Maksymalna wysokość opłaty dla danego napoju będącego płynem do bezpośredniego spożycia jest obliczana według stawki 1,80 zł w przeliczeniu na 1 litr napoju.

7. Napoje będące płynami do bezpośredniego spożycia:

- 1) w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego oraz nie dodano do nich substancji słodzących, kofeiny ani tauryny, lub
- 2) będące roztworami węglowodanowo-elektrolitowymi, o których mowa w rozporządzeniu nr 432/2012, do których nie dodano substancji słodzących, kofeiny ani tauryny

– zawierające powyżej 5 g cukrów w 100 ml napoju są objęte wyłącznie częścią opłaty, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

8. Wysokość opłaty dla napoju będącego koncentratem jest obliczana według stawki 3,00 zł w przeliczeniu odpowiednio na 1 litr albo 1 kg tego koncentratu.

9. Do obliczenia wysokości opłaty dla napoju będącego koncentratem ilość litrów albo kilogramów tego koncentratu jest zaokrąglana w górę do części setnych.

10. Wysokość należnej opłaty pomniejsza się o wysokość opłaty naliczonej od napojów zwróconych podmiotowi obowiązkanemu do zapłaty opłaty, o którym mowa w art. 12d ust. 1.”;

7) w art. 12g:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Podmioty obowiązane do zapłaty opłaty, o których mowa w art. 12d ust. 1, są obowiązane:

- 1) składać organowi właściwemu w sprawie opłaty informację o wysokości opłaty, opatrzoną podpisem kwalifikowanym, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1,
- 2) obliczać i wpłacać opłatę w należnej wysokości na rachunek organu właściwego w sprawie opłaty

– za okresy miesięczne do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek zapłaty opłaty.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, zawiera dane podmiotu obowiązkanego do zapłaty opłaty, o którym mowa w art. 12d ust. 1, oraz dane pozwalające na prawidłowe obliczenie wysokości opłaty, określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1.”,

b) uchyla się ust. 3,

c) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Organami właściwymi w sprawie opłaty są naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu obowiązkanego do zapłaty opłaty, o którym mowa w art. 12d ust. 1, oraz właściwy dla tego naczelnika dyrektor izby administracji skarbowej.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres danych, jakie powinna zawierać informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, wraz z niezbędnymi pouczeniami oraz sposób składania tej informacji,
 - 2) właściwość organów w sprawie opłaty, jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej w sposób określony w ust. 4
- uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości opłaty oraz skuteczności jej poboru, a także przygotowanie urzędu obsługującego organ właściwy w sprawie opłaty zapewniające sprawne wykonywanie zadań tego organu.”.

Art. 2. Do postępowań w sprawie określenia wysokości należnej opłaty od środków spożywczych i ustalenia dodatkowej opłaty od środków spożywczych, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 149, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o zdrowiu publicznym”, których zasadniczym celem jest zwiększenie skuteczności poboru opłaty od środków spożywczych (tzw. opłaty cukrowej), zwanej dalej „opłatą”, przez rozszerzenie katalogu napojów objętych opłatą oraz aktualizację jej wysokości. Projektowane zmiany umożliwią również zwiększenie przychodów Narodowego Funduszu Zdrowia, które zostaną przeznaczone na działania edukacyjne i profilaktyczne oraz na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej, w szczególności w zakresie leczenia chorób związanych z nieprawidłowymi nawykami żywieniowymi, takich jak nadwaga i otyłość.

Przedmiotowy projekt ustawy obejmuje niektóre rozwiązania procedowane uprzednio w ramach projektu ustawy *o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw* UD290 i projektu ustawy *o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych* UD318, przy czym obejmuje on również regulacje o charakterze porządkującym i doprecyzowującym, których celem jest wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych zidentyfikowanych w toku dotychczasowych prac legislacyjnych. W szczególności przedmiotowy projekt ustawy przewiduje dodanie przepisu zawierającego definicję pojęcia „koncentratu”, które dotychczas nie zostało zdefiniowane na gruncie ustawy o zdrowiu publicznym.

Z dostępnych danych wynika, że nadwaga i otyłość stanowią istotny problem zdrowia publicznego w Polsce. Według danych Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) blisko 2/3 populacji charakteryzuje się nadmierną masą ciała, w tym ok. 35% ma nadwagę, a ok. 28% choruje na otyłość. Skala zjawiska przekłada się na znaczące obciążenia dla systemu ochrony zdrowia oraz gospodarki. Biorąc pod uwagę, że całkowite koszty Narodowego Funduszu Zdrowia w 2025 r. wyniosły 220,2 mld zł, zgodnie z szacunkami Ministerstwa Zdrowia koszty bezpośrednio związane z otyłością, tj. koszty profilaktyki, diagnostyki oraz leczenia otyłości i jej powikłań, mogły w tym roku wynieść od 4,4 mld zł do 15,4 mld zł. Natomiast po uwzględnieniu kosztów pośrednich związanych z mniejszą produktywnością, absencją w pracy, wypłatą rent oraz przedwczesną śmiercią, w tym powikłań związanych z otyłością, koszty NFZ mogły wynieść nawet do 44,1 mld zł.

Jednym z czynników sprzyjających nadmiernemu przyrostowi masy ciała jest regularne

spożywanie słodkich napojów. Analizy międzynarodowych organizacji, w tym Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), wskazują, że instrumenty fiskalne mogą przyczyniać się do kształtowania prozdrowotnych zachowań konsumentów.

Obowiązująca wysokość opłaty została przyjęta w 2020 r. i wydaje się znacząco odbiegać od aktualnych cen napojów. Tym samym, jest niewystarczająca, aby wpłynąć na zachowania konsumentów oraz realizować cele zdrowotne przyjęte przy wprowadzaniu opłaty. Według danych dotyczących sprzedaży napojów, w pierwszym roku obowiązywania opłaty nastąpił spadek sprzedaży napojów gazowanych o 19%, jednakże w kolejnych latach wielkość sprzedaży tych napojów powróciła do poziomu sprzed wprowadzenia opłaty. Niski udział opłaty „cukrowej” w cenie napoju zwiększa ich dostępność cenową. W napoju typu „cola” o pojemności 330 ml, którego aktualna cena wynosi ok. 4,85 zł, należna opłata od środków spożywczych to zaledwie 0,30 zł. Z kolei wysokość należnej opłaty od napoju energetycznego o pojemności 250 ml, zawierającego 11g cukru oraz kofeinę i taurynę, to zaledwie 0,23 zł, podczas gdy cena tego napoju to ok. 6,49 zł.

Doświadczenia państw Unii Europejskiej (UE), w których funkcjonują podatki behawioralne, wskazują, że ich skuteczność jest uzależniona w szczególności od wysokości stawek podatkowych. Stawki podatkowe nie powinny być bardzo niskie, ponieważ wynikająca z tego zmiana w zachowaniach konsumentów i związane z nią korzyści zdrowotne mogą być zbyt małe, aby je zidentyfikować. W przypadku niskich poziomów opodatkowania dodatkowe koszty przestrzegania przepisów dla firm i organów podatkowych są trudne do uzasadnienia.

Ponadto, w obecnym stanie prawnym nie wszystkie koncentraty napojów podlegają opłacie od środków spożywczych. Opłatą objęte są wyłącznie koncentraty w postaci syropu. Jednocześnie, obowiązująca maksymalna wysokość opłaty (1,20 zł za litr) w przypadku koncentratów jest nieproporcjonalnie niska w stosunku do zawartości cukru w skoncentrowanym produkcie.

W obecnym stanie prawnym opłacie od środków spożywczych nie podlegają również napoje zawierające co najmniej 20% soku oraz do 5g cukru. W celu unikania opłaty, w wielu napojach dokonano zmiany składu poprzez dodanie odpowiedniej ilości soku oraz obniżenie zawartości cukru na rzecz substancji słodzących powszechnie nazywanych słodzikami (np. aspartam, sukraloza, acesulfam K). Z uwagi na nieprecyzyjne przepisy ustawy o zdrowiu publicznym, napoje takie nie podlegają opłacie mimo zawartości substancji słodzących, które są objęte opłatą cukrową.

Projektowane zmiany w zakresie aktualizacji wysokości opłaty od środków spożywczych są

tożsame z rozwiązaniami przewidzianymi w art. 1 przyjętego przez Rząd projektu UD318 i uchwalonej ustawy z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk nr 1836). Z kolei zmiany związane z rozszerzeniem katalogu napojów objętych opłatą były przedmiotem uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, ujętego w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD290.

Art. 1 ust. 1a - Obowiązujący art. 1 ust. 1a pkt 1 ustawy o zdrowiu publicznym stanowi, że „ustawa określa także zasady ustalania i pobierania opłaty od napojów z dodatkiem substancji o właściwościach słodzących, o których mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, oraz kofeiny i tauryny w produkcie gotowym do spożycia”.

Takie brzmienie przepisu powoduje wątpliwości w zakresie przyjętego sformułowania „produkt gotowy do spożycia”, z uwagi na to, że opłacie podlegają również syropy, które przed spożyciem wymagają rozcieńczenia.

W celu usunięcia niepewności w tym zakresie i wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych, niezależnie od dodatkowych zmian precyzujących tą kwestię, zaproponowano nowe brzmienie pkt 1 tak, aby nie było wątpliwości, że ustawa określa zasady ustalania i pobierania opłaty od środków spożywczych, której przedmiotem są napoje. Konsekwentnie dokonano również zmiany w **pkt 2** przez usunięcie wyrazów „w produkcie gotowym do spożycia”.

Art. 12a – Wprowadzona w **ust. 1** zmiana jest konsekwencją zaproponowania w ust. 4 nowej definicji napoju, uwzględniającej charakterystyczną cechę napojów objętych opłatą, czyli dodatek cukrów będących monosacharydami lub disacharydami, środków spożywczych zawierających monosacharydy lub disacharydy lub substancji słodzących, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz. Urz. UE L 354 z 31.12.2008, str. 16, z późn. zm.), a także z dodatkiem kofeiny lub tauryny. W tym stanie rzeczy wystarczające będzie pozostawienie w ust. 1 regulacji informującej, że opłacie podlega wprowadzenie na rynek krajowy napoju. Jednocześnie dla przejrzystości aktu normatywnego dla pojęcia „opłata od środków spożywczych zastosowano skrót – „opłata”.

Zmiana zaproponowana w **ust. 2** ma charakter porządkowy i polega na usunięciu odesłania do

przepisu definiującego napój w obowiązujących przepisach - art. 12a ust. 1. Definicja napoju w projektowanej ustawie jest umieszczona w innej jednostce redakcyjnej tj. art. 12a ust. 4. W projektowanym **ust. 4** zdefiniowano pojęcie napoju, którym jest zarówno płyn do bezpośredniego spożycia, jak i koncentrat z dodatkiem cukrów będących monosacharydami lub disacharydami, środków spożywczych zawierających monosacharydy lub disacharydy lub substancji słodzących, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008, a także z dodatkiem kofeiny lub tauryny.

Obowiązująca definicja napoju powoduje szereg wątpliwości interpretacyjnych w zakresie objęcia opłatą napojów w postaci skoncentrowanej, co stwarza ryzyko, że nie wszystkie koncentraty są obejmowane opłatą. Definicja ta odwołuje się do pojęcia syropu, podczas gdy koncentraty napojów mogą występować również w formie innej niż syrop. Mając na uwadze zasadniczy cel ustawy, jakim jest obniżenie konsumpcji napojów słodzonych, zasadnym jest doprecyzowanie, że opłatą są objęte wszystkie napoje, zarówno napój będący płynem do bezpośredniego spożycia, jak i będący koncentratem do sporządzania płynu do bezpośredniego spożycia (w postaci płynnej, półpłynnej i stałej). Zmiana ma na celu wyeliminowanie obrotu koncentratami bez opłaty oraz wyrównanie proporcjonalności opłat od koncentratów i napojów przeznaczonych do bezpośredniego spożycia. Propozycja jest zgodna z oczekiwaniami przedsiębiorców dokonujących obrotu koncentratami w postaci syropu, które mieszczą się w zakresie obowiązującej definicji napoju i już teraz bezsprzecznie podlegają opłacie. Proponowane rozwiązanie umożliwi zrównanie obciążeń fiskalnych wszystkich podmiotów sprzedających koncentraty, niezależnie od ich postaci (stałej, płynnej, syropu). Przy czym istotne jest, że ustawa nie obciąża opłatą koncentratów soków 100%, jak również soków 100%, w tym odtworzonych z koncentratu. Konsekwencją zmiany definicji napoju i jednoznacznego wskazania, że napojem podlegającym opłacie od środków spożywczych jest również koncentrat, jest potrzeba wyjaśnienia czym w rozumieniu ustawy jest koncentrat. W tym celu dodano **ust. 5** wskazujący, że koncentratem jest wyrób, który po rozcieńczeniu, rozpuszczeniu lub wymieszaniu z wodą lub innym rozpuszczalnikiem (np. herbatą) domowym sposobem stanowi płyn do bezpośredniego spożycia, a także wyrób przeznaczony do użycia w ramach usług związanych z wyżywieniem klasyfikowanych w dziale 56 Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług, który po rozcieńczeniu, rozpuszczeniu lub wymieszaniu z wodą lub innym rozpuszczalnikiem stanowi płyn do bezpośredniego spożycia. Proponowana definicja obejmuje zarówno koncentraty przeznaczone do rozcieńczania przez konsumentów w warunkach domowych zgodnie z zaleceniami producenta, jak i wyroby wykorzystywane w działalności

gastronomicznej, w szczególności w ramach usług związanych z wyżywieniem (PKWiU dział 56). Takie ujęcie pozwala na objęcie regulacją wszystkich istotnych kategorii produktów, które – niezależnie od miejsca i sposobu przygotowania – prowadzą do uzyskania płynu przeznaczonego do bezpośredniego spożycia. Jednocześnie zaproponowane brzmienie definicji uwzględnia praktykę rynkową oraz różnorodność form, w jakich koncentraty są oferowane, zapewniając jednolite stosowanie przepisów oraz ograniczając ryzyko ich obchodzenia przez zmianę deklarowanego sposobu użycia produktu. W konsekwencji wprowadzenie definicji przyczyni się do zwiększenia przejrzystości regulacji, pewności prawa po stronie podmiotów obowiązanych do zapłaty oraz skuteczności stosowania przepisów w zakresie poboru opłaty.

Art. 12b – uchylenie **ust. 1** jest konsekwencją zmian w zakresie pojęcia „napoju” i uwzględnienia definicji napoju w art. 12a ust. 4.

W **ust. 2** enumeratywnie wskazano napoje, których wprowadzenie na rynek krajowy nie podlega opłacie. We wprowadzeniu do wyliczenia zaproponowano zastąpienie sformułowania „opłacie nie podlega” bardziej odpowiednim określeniem „zwalnia się od opłaty”. Zgodnie z tym przepisem, zwolnione od opłaty są m.in. suplementy diety. Wiele wysoko słodzonych syropów owocowych, które do czasu wprowadzenia opłaty cukrowej były sprzedawane jako żywność wzbogacona, obecnie jest wprowadzanych do obrotu jako suplementy diety. W konsekwencji, produkty o niekorzystnym profilu żywieniowym (z uwagi na wysoką zawartość cukru) są oferowane w kategorii, która przez konsumentów jest postrzegana jako wspierająca zdrowie (suplementy diety). W obowiązującym **pkt 2** uwzględniono napoje będące suplementami diety w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 39 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448, z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem suplement diety to środek spożywczy, którego celem jest uzupełnienie normalnej diety, będący skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych lub innych substancji wykazujących efekt odżywczy lub inny fizjologiczny, pojedynczych lub złożonych, wprowadzany do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie, w postaci: kapsułek, tabletek, drażetek i w innych podobnych postaciach, saszetek z proszkiem, ampulek z płynem, butelek z kroplomierzem i w innych podobnych postaciach płynów i proszków przeznaczonych do spożywania w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych, z wyłączeniem produktów posiadających właściwości produktu leczniczego w rozumieniu przepisów prawa farmaceutycznego.

Po przeprowadzeniu analizy rynku syropów słodzonych zauważono, że wiele dużych firm, w okresie wprowadzania opłaty od środków spożywczych, dokonało zgłoszenia wytwarzanych

syropów do prowadzonego przez Głównego Inspektora Sanitarnego *Rejestru produktów objętych powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu* jako suplementy diety, co umożliwiło uniknięcie opłaty cukrowej. Trzeba jednak zauważyć, że wysoko słodzone syropy z dodatkiem witamin i/lub składników mineralnych do czasu wprowadzenia opłaty od środków spożywczych funkcjonowały w obrocie jako zwykła żywność lub ze względu na obecność witamin i składników mineralnych – jako żywność wzbogacona.

Cechą odróżniającą suplementy diety od innych kategorii żywności jest m.in. ich przeznaczenie (uzupełnienie normalnej diety), skład (skoncentrowane źródło składników odżywczych lub innych substancji) oraz postać (umożliwiająca dawkowanie, np. kapsułki, krople, syropy, tabletki do żucia, itp.). Wysoka zawartość cukru w suplementach diety, który co do zasady ma służyć zdrowiu, może mieć istotne znaczenie w sprawie uznania danego produktu za zgodny z wymogami dla suplementów diety. Poza zgodnością z każdym elementem definicji suplementu diety, produkt powinien spełnić szczegółowe wymagania dotyczące składu, oznakowania, kryteriów czystości, a także opakowania. Po spełnieniu ww. warunków uznanie danego produktu – w tym przypadku syropu cukrowego z zawartością witamin – za suplement diety jest zgodne z wymogami. Prawo krajowe nie nakłada na podmioty obowiązku ubiegania się o zezwolenie na wprowadzenie na rynek suplementu diety, w związku z czym mogą one wprowadzić na rynek określony produkt jako suplement diety na podstawie własnej oceny. Wprowadzając suplement diety do obrotu, przedsiębiorcy są obowiązani jedynie do powiadomienia o tym fakcie Głównego Inspektora Sanitarnego. W obecnym stanie prawnym zmiana kwalifikacji z żywności wzbogaconej na suplement diety stwarza zagrożenie oferowania produktów o niekorzystnym profilu żywieniowym (wysoko słodzone syropy) w kategorii, która przez konsumentów jest postrzegana jako wspierająca zdrowie (suplementy diety).

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy dokonał analizy przykładowego składu syropu owocowego kwalifikowanego jako suplement diety. Stwierdzono, że na pierwszym miejscu w wykazie składników znajduje się cukier. Zgodnie z deklaracją producenta zawartość cukrów w 100 ml produktu wynosi 72 g, a w porcji wskazanej do stosowania (40 ml) – 29 g cukrów. Można zatem przyjąć, że to cukier jest nośnikiem substancji aktywnych (witamin, składników mineralnych). Przy rekomendacjach Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczących ograniczenia spożycia cukrów do 10% energii całodiennej diety i dążeniu do osiągnięcia 5% energii całodiennej diety oraz wychodząc z założenia, że wartość energetyczna typowej diety osoby dorosłej to 2000 kcal – ilość spożytych

cukrów nie powinna przekraczać 50 g/dobę (dążąc do 25 g/dobę). Natomiast cukry zawarte w zalecanej przez producenta porcji syropu owocowego – suplementu diety stanowią 58% ww. rekomendacji WHO. Należy przy tym zaznaczyć, że nie jest to jedyne źródło cukrów w diecie człowieka.

W myśl powyższego, dążąc do realizacji celu, jaki przyświecał wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych, zasadnym jest ograniczenie wyłączenia spod opłaty suplementów diety w postaci napoju (syrop/koncentrat) i zwolnienie z opłaty tych suplementów diety, które są oferowane do sprzedaży w opakowaniach o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 200 ml. Takie suplementy diety co do zasady są sprzedawane w aptece i wspomagają leczenie farmakologiczne, np. syrop prawoślazowy (*Althaeae sirupus*), syrop z rutyną, syrop z wyciągu z porostu islandzkiego. Zastosowane w tym przepisie pojęcie „ilości nominalnej” dotyczy deklarowanej przez producenta ilości produktu znajdującej się w opakowaniu jednostkowym, a nie objętości opakowania.

Zaproponowane w **pkt 5 i pkt 6** zmiany mają umożliwić bardziej skuteczną realizację celu, jaki przyświecał wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych, tj. stymulowania prozdrowotnych wyborów konsumenckich przez ograniczenie dostępności ekonomicznej napojów słodzonych. Nadmierne korzystanie z łatwo dostępnych i słodkich produktów żywnościowych powoduje realne koszty związane z leczeniem chorób takich jak cukrzyca, choroby układu krążenia oraz szereg innych bezpośrednio związanych z chorobą otyłościową. Istotne jest zatem podejmowanie działań, dzięki którym jest możliwe osiągnięcie celu zdrowotnego przyjętego przy wprowadzaniu opłaty. Propozycja ograniczenia zwolnienia z opłaty do napojów zawierających min 20% soku i do 5g cukru pod warunkiem niedodania do nich substancji słodzących ani kofeiny czy tauryny uwzględnia dodatkowe ryzyko, jakie jest związane ze spożywaniem napojów energetycznych, które zawierają te substancje, ponieważ spożywanie tych substancji wywołuje negatywne skutki dla zdrowia człowieka.

Jak podaje Narodowe Centrum Edukacji Żywnościowej: „Kofeina nie jest składnikiem odżywczym, ale substancją psychoaktywną, stosowaną w żywności najczęściej ze względu na takie właśnie działanie fizjologiczne. Spożywanie jej w niewielkich ilościach korzystnie stymuluje aktywność centralnego układu nerwowego, natomiast w przypadku większych dawek mogą pojawiać się objawy rozdrażnienia, niepokoju, napady lęku, bezsenność lub zaburzenia koordynacji ruchowej (...).”.

Ponadto, jak wskazuje dr Cichocki (Przegląd Lekarski nr 2012/69/ 10), u osób regularnie spożywających napoje bogate w kofeinę odnotowuje się takie niepokojące symptomy jak:

- kołatanie serca,
- wzrost ciśnienia krwi,
- uczucie niepokoju,
- ból w klatce piersiowej,
- płytki i przyspieszony oddech,
- zawroty i ból głowy,
- incydenty żołądkowo-jelitowe.

Podobnie jest w przypadku substancji słodzących. Przeprowadzone w Brazylii badanie (trwające 8 lat) wykazało, że spadek sprawności umysłowej u osób w grupie spożywającej najczęściej substancji słodzących był aż od 62% szybszy. Byli oni o ok 1,6 roku starsi niż uczestnicy badania o najmniejszej podaży substancji słodzących. Ci spożywający średnią ilość starzeli się o 35% szybciej. Grupa badanych o najmniejszym spożyciu przyjmowała średnio 20 mg/dzień, a ta o najwyższym 191 mg/dzień. To mniej więcej tyle, ile w dwóch puszkach dietetycznej coli.

Ponadto, mózg zapamiętuje smak słodki na takim poziomie, jaki mu sami wyznaczymy przez ilość spożywanej słodkiej żywności (słodyczne, słodkie napoje itp.). Warto zatem ograniczać ilość słodkich napojów (bez względu na dodatek cukru czy substancji słodzącej) i słodczy w diecie, aby stopniowo obniżyć próg wrażliwości na słodki smak. Skoro opodatkowanie służy celom zdrowotnym, zasadnym jest zatem dodatkowe obciążenie tych napojów, które wywołują zwiększone ryzyko dla zdrowia.

W obowiązującym **pkt 5** ujęto napoje, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego oraz zawartość cukrów jest równa lub mniejsza niż 5 g w przeliczeniu na 100 ml napoju. Zgodnie z projektowanymi regulacjami zwolnienie z opłaty będzie możliwe wyłącznie dla napojów niezawierających substancji słodzących, kofeiny ani tauryny. Zatem, jeżeli do napoju zawierającego minimum 20% soku i do 5 g cukru zostanie dodana substancja słodząca, kofeina lub tauryna, napój taki będzie podlegał opłacie na zasadach ogólnych tj. 0,70 zł opłaty stałej, 0,70 zł za obecność substancji słodzącej i 1,00 zł za ewentualny dodatek kofeiny lub tauryny

Podobną zmianę zaproponowano w **pkt 6**. Zgodnie z tą propozycją wprowadzenie na rynek krajowy napojów będących roztworami węglowodanowo-elektrolitowymi, w których zawartość cukrów jest równa lub mniejsza niż 5g w przeliczeniu na 100 ml napoju, korzysta ze zwolnienia z opłaty, jeżeli jednocześnie napoje te nie zawierają substancji słodzących, kofeiny ani tauryny.

Zmiana w **art. 12d** ma charakter redakcyjny i dostosowujący. Polega ona w szczególności na usunięciu odesłania do art. 12a ust. 1 pkt 1 w związku z wprowadzeniem w art. 12a ust. 4 pkt 1 definicji skrótowej pojęcia „substancje słodzące”.

Zmiany zaproponowane w **art. 12e ust. 1, 3 i 4** mają charakter porządkowy i polegają na usunięciu odesłania do przepisu definiującego napój w obowiązujących przepisach - art. 12a ust. 1. Definicja napoju w projektowanej ustawie jest umieszczona w innej jednostce redakcyjnej tj. art. 12a ust. 4. Natomiast uchylenie **ust. 5** jest konsekwencją przeniesienia treści tego przepisu określającego organy właściwe w sprawie opłaty do innej jednostki redakcyjnej tj. do art. 12g ust. 4.

Zaproponowane w **art. 12f** zmiany powinny umożliwić bardziej skuteczną realizację celu, jaki przyświecał wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych, tj. stymulowania prozdrowotnych wyborów konsumenckich przez ograniczenie dostępności ekonomicznej napojów słodzonych. Nadmierne korzystanie z łatwo dostępnych i słodkich produktów żywnościowych powoduje realne koszty związane z leczeniem chorób takich jak cukrzyca, choroby układu krążenia oraz szereg innych bezpośrednio związanych z chorobą otyłościową.

Zgodnie z raportem Najwyższej Izby Kontroli (NIK) Polacy tyją w zastraszającym tempie. W Polsce na otyłość choruje ok. 9 mln dorosłych osób. W latach 2020–2022 z tego powodu w naszym kraju było leczonych prawie 800 tys. pacjentów, którym udzielono łącznie 2,2 mln świadczeń. W ciągu trzech lat objętych kontrolą NIK liczba pacjentów zwiększyła się o połowę. O ponad 40% wzrosła liczba świadczeń udzielonych z powodu choroby otyłościowej. Udzielono ponad pół miliona świadczeń, w których otyłość była rozpoznaniem głównym, oraz ponad trzykrotnie więcej, gdzie była rozpoznaniem współistniejącym.

Według danych OECD, do 2050 r. przez choroby związane z otyłością Polacy będą żyć o blisko 4 lata krócej. Według szacunków OECD w ciągu 30 lat z powodu chorób wywołanych otyłością Polska straci ok. 108 mld zł (4,1% PKB), tj. średnio ok. 3,6 mld zł rocznie (ok. 0,14% PKB).

Wspieranie działań, które mogą realnie przyczynić się do ograniczenia środków wydatkowanych na leczenie, stanowi zarówno inwestycję w zdrowie Polaków, jak i ochronę budżetu państwa.

Obok działań edukacyjnych czy też prawnych (takich jak np. zmiany w etykietowaniu żywności lub regulowanie reklamowania niezdrowej żywności dzieciom), kluczowym narzędziem w kształtowaniu prozdrowotnych zachowań konsumentów jest ograniczenie dostępności ekonomicznej niezdrowej żywności. Do takiej niewątpliwie zalicza się słodkie napoje.

Obowiązująca wysokość opłaty została przyjęta w 2020 r. i znacząco odbiega od aktualnych cen napojów. Tym samym, jest niewystarczająca, aby wpłynąć na zachowania konsumentów oraz realizować cele zdrowotne przyjęte przy wprowadzaniu opłaty.

W **ust. 1** zaproponowano zatem podwyższenie wysokości opłaty stałej i zmiennej za zawartość cukrów lub substancji słodzącej w napoju będącym płynem do bezpośredniego spożycia:

- z 0,50 zł do 0,70 zł – za zawartość cukrów w ilości równej lub mniejszej niż 5 g w 100 ml napoju lub za zawartość w jakiegokolwiek ilości co najmniej jednej z substancji słodzących,
- z 0,05 zł do 0,10 zł – za każdy gram cukrów powyżej 5 g w 100 ml napoju.

W przepisie **ust. 1** pkt 1 dokonano również zmiany o charakterze redakcyjnym. Dotyczy ona zastąpienia wyrażenia „jednej substancji słodzącej” wyrażeniem „jednej z substancji słodzących”. Ponadto użycie w **ust. 1** sformułowania „stała, zmienna wysokość opłaty obliczona według stawki”, ma uwzględniać zastrzeżenia Naczelnego Sądu Administracyjnego co do niezadowalającego poziomu legislacyjnego ustawy i poprawić czytelność konstrukcji opłaty, która składa się z części stałej i zmiennej, a także uspołnić zapisy ustawy z udostępnioną informacją o opłacie, która od lat posługuje się zwrotem „wysokość opłaty obliczona według stawki”, co powinno ułatwić rozliczenia opłaty. Analogicznie uczyniono w art. 12f **ust. 6** przy maksymalnej wysokości opłaty.

W projektowanym **ust. 3** zaproponowano podniesienie wysokości opłaty stałej za zawartość kofeiny lub tauryny w napojach będących płynami do bezpośredniego spożycia, które występują m.in. w napojach energetycznych, z 0,10 zł do 1,00 zł w przeliczeniu na 1 litr napoju. Propozycja ta uwzględnia dodatkowe ryzyko, jakie jest związane ze spożywaniem napojów energetycznych, które zawierają kofeinę lub taurynę.

Proponowane zmiany w zakresie art. 12f realizują prozdrowotną politykę fiskalną sprzyjającą walce z nadwagą i otyłością w ramach Narodowego Programu Zdrowia.

Dodatkowo, zmiany w **ust. 1–4 i 6** są konsekwencją zmiany definicji napoju w projektowanym art. 12a **ust. 4** ustawy. W związku z wyszczególnieniem napoju będącego koncentratem, który może występować również w formie stałej, nastąpiła konieczność odrębnego określenia sposobu ustalania wysokości opłaty dla tego rodzaju napojów. W konsekwencji konieczne było doprecyzowanie, że przepisy **ust. 1–4 i 6** dotyczą obliczania wysokości opłaty dla napojów będących płynami do bezpośredniego spożycia.

Dodanie w **ust. 5 pkt 2** ma na celu ujednolicenie sposobu określania ilości napojów będących płynem do bezpośredniego spożycia. Zaproponowano wprowadzenie zasady, że do obliczania

wysokości opłaty od środków spożywczych przyjmuje się ilość litrów napojów zaokrągloną w górę do części setnych.

Zmiana maksymalnej wysokości opłaty w **ust. 6** stanowi konsekwencję zmian przewidzianych w ust. 1 i 3. Dotychczasowa wysokość maksymalnego obciążenia, ustalana w odmiennych uwarunkowaniach rynkowych, w praktyce traci swoją realną wartość oddziaływania, m.in. w wyniku zmian cen oraz rosnącej dostępności wysoko przetworzonych napojów. Wprowadzenie wyższego limitu w wysokości 1,80 zł w przeliczeniu na 1 litr napoju pozwoli na lepsze dostosowanie poziomu opłaty do aktualnych warunków rynkowych oraz zwiększy jej funkcję bodźcową, zachęcając producentów do dalszej reformulacji produktów i ograniczania zawartości składników niepożądanych z punktu widzenia zdrowia publicznego. Zmiana ta przyczyni się również do zwiększenia efektywności systemu przez zapewnienie adekwatności maksymalnego poziomu opłaty do realizowanych celów regulacyjnych, w szczególności ograniczania spożycia napojów o wysokiej zawartości cukrów i innych substancji wpływających na utrwalanie preferencji dla smaku słodkiego.

Zmiany w **ust. 7** wynikają z konieczności doprecyzowania, że regulacja dotyczy ustalania wysokości opłaty dla napojów w postaci płynu do bezpośredniego spożycia. Dodatkowo są one jednolite ze zmianami zaproponowanymi w projektowanym art. 12b ust. 2 pkt 5 i 6. Napoje zawierające sok w ilości nie mniejszej niż 20% oraz napoje będące roztworami węglowodanowo–elektrolitowymi, które jednocześnie zawierają cukier w ilości większej niż 5g, zgodnie z projektowanymi regulacjami będą obciążone wyłącznie zmienną częścią opłaty pod warunkiem, że nie zostaną do nich dodane substancje słodzące ani kofeina, ani tauryna.

Z uwagi na wyodrębnienie napojów w postaci koncentratów będących środkami spożywczymi przeznaczonymi do sporządzania napojów – płynów do bezpośredniego spożycia, za zasadne uznano ustalenie odrębnej dla tej grupy napojów wysokości opłaty. Dotychczasowe przepisy nie określają, czy opłata powinna być ustalana dla koncentratu, czy też dla produktu rozcieńczonego. Ustalanie opłaty dla produktu rozcieńczonego mogłoby powodować trudności związane z prawidłowym ustalaniem proporcji rozcieńczania. Biorąc pod uwagę maksymalną wysokość opłaty 1,20 zł za litr napoju, w przypadku objęcia opłatą koncentratów, opłata ta jest nieproporcjonalnie niska w stosunku do zawartości cukru w skoncentrowanym produkcie. Dyskryminuje to również podmioty dokonujące obrotu napojami gotowymi do spożycia w stosunku do podmiotów, które dokonują obrotu koncentratami, ponieważ wysokość opłaty

za litr napoju wytworzonego z koncentratu jest wielokrotnie niższa od opłaty przewidzianej za litr napoju wyprodukowanego jako napój gotowy do bezpośredniego spożycia.

W związku z powyższym zaproponowano w **ust. 8** określono stałą wysokość opłaty dla napojów w postaci koncentratu – 3,00 zł za litr albo kilogram tego koncentratu. Wysokość opłaty ustalono biorąc pod uwagę średnią zawartość cukru w przeliczeniu na litr albo kilogram wyrobu skoncentrowanego. Takie rozwiązanie ma na celu wspieranie uczciwej konkurencji i zniwelowanie dysproporcji między podmiotami dokonującymi obrotu napojami gotowymi do bezpośredniego spożycia, a podmiotami dokonującymi obrotu koncentratami.

Z kolei dodany **ust. 9** ma na celu ujednolicenie sposobu określania ilości napojów będących koncentratami w zależności od postaci, w jakiej ten napój występuje (płynna, półpłynna czy stała). Zaproponowano wprowadzenie zasady, że w przypadku koncentratu do sporządzania płynu do bezpośredniego spożycia, do obliczania wysokości opłaty od środków spożywczych, przyjmuje się ilość litrów albo kilogramów tego koncentratu zaokrągloną w górę do części setnych.

Treść dodanego **ust. 10** odpowiada treści dotychczasowemu **ust. 8** i ma charakter doprecyzowujący i wskazuje, że opłatę należną pomniejsza się o opłatę naliczoną od napojów zwróconych podmiotowi obowiązkanemu do zapłaty opłaty, o którym mowa w art. 12d **ust. 1**.

Art. 12g – zmiany zaproponowane w tym przepisie dotyczą obowiązku składania przez podmioty obowiązane do zapłaty opłaty informacji o wysokości opłaty od środków spożywczych. Zmiana **ust. 1** ma charakter porządkujący, ponieważ odniesienie do zapłaty opłaty na rachunek organu właściwego w sprawie opłaty wskazane w części wspólnej przepisu nie powinno odnosić się do pkt 1 dotyczącego składania informacji. Ponadto, wskazano, że informacja o wysokości opłaty będzie składana jak dotychczas za pomocą środków komunikacji elektronicznej, z jednoczesnym doprecyzowaniem, że środki te będą określone w akcie wykonawczym wydanym na podstawie tej ustawy.

Zmiana w zakresie **ust. 2**, normującego zakres danych, jakie powinna zawierać informacja CUK-1, ma na celu przeniesienie określenia szczegółowego zakresu danych zawartych w tej informacji do rozporządzenia, wzorem np. art. 99 **ust. 7c** ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2026 r. poz. 1263). Zmiana usprawni dostosowywanie zakresu wymaganych danych do wprowadzanych zmian, także związanych z wymogami systemów obsługujących informację CUK-1. Ustawa o zdrowiu publicznym wskaże na konieczność podania w informacji danych dotyczących podmiotu składającego informację CUK-1 czy danych pozwalających na prawidłowe obliczenie wysokości opłaty. Z tego samego

względem uchylono **ust. 3**, bowiem szczegółowe kwestie dotyczące sposobu skradania informacji powinny zostać materia przepisów wykonawczych.

W dodanym **ust. 4** wskazano organy właściwe w sprawie opłaty, którymi są naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu obowiązującego do zapłaty opłaty oraz właściwy dla tego naczelnika dyrektor izby administracji skarbowej.

Konsekwentnie do powyższych zmian, dodano **ust. 5** zawierający obligatoryjną delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego zakresu danych, jakie powinna zawierać informacja o wysokości opłaty, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości opłaty oraz skuteczności jej poboru. W tym przepisie skonsumowano jednocześnie treść ust. 3, dodając że w rozporządzeniu będzie określony sposób składania informacji CUK-1, a także przewidziano szczególny przypadek właściwości miejscowej organów, gdy nie można jej ustalić zgodnie z przepisami ustawowymi przy uwzględnieniu przygotowania urzędu obsługującego organ właściwy w sprawie opłaty.

Przepisy przejściowe

Celem regulacji w **art. 2** jest jednoznaczne wskazanie, że zmienione w projektowanych art. 12a, art. 12b oraz art. 12f ustawy przepisy dotyczące podwyższenia wysokości opłaty od środków spożywczych, a także uszczegółowienie katalogu produktów objętych opłatą, nie będą miały zastosowania do postępowań w sprawie określenia wysokości należnej opłaty od środków spożywczych i ustalenia dodatkowej opłaty od środków spożywczych, które zostały wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Przepis końcowy

Art. 3 – Zmiany zawarte w projekcie ustawy powinny wejść w życie w dniu 1 stycznia 2027 r. Projekt ustawy przewiduje skrócone *vacatio legis* z uwagi na konieczność niezwłocznego przeciwdziałania narastającemu zjawiskom społecznym związanym z dynamicznym wzrostem otyłości wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych obywateli. Zjawisko to niesie za sobą poważne konsekwencje zdrowotne i społeczne, a także generuje rosnące obciążenia dla systemu ochrony zdrowia. Ponadto, w związku ze zwiększającymi się potrzebami w zakresie finansowania bezpieczeństwa i obronności państwa, konieczne jest zapewnienie stabilności finansów publicznych.

Wpływ projektowanej regulacji na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorstw.

Przewiduje się zwiększenie obciążeń w zakresie opłaty od środków spożywczych z uwagi na wzrost wysokości opłaty od napojów słodzonych oraz rozszerzenie katalogu napojów objętych opłatą.

Dodatkowo projekt ustawy będzie mieć wpływ na przedsiębiorstwa przez wykorzystanie polityki fiskalnej do reformulacji składu napojów oraz upowszechniania w ofercie mniejszych opakowań napojów. Należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu. Projektowane rozwiązania będą wzmocnieniem dotychczas realizowanych działań.

Projekt ustawy nie nakłada na usługodawców wymogów podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projekt ustawy nie wywiera wpływu na obszar danych osobowych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy będzie podlegał procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) w związku z art. 7 ust. 4 dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia

prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), projekt ustawy z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacji”.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Neneman Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Edyta Białas-Giejbatow Dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego i Niektórych Danin Publicznych w Ministerstwie Finansów tel.: 22 694-39-46, e-mail: sekretariat.pad@mf.gov.pl	Data sporządzenia 23 września 2026 r. Źródło Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD417
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Z dostępnych danych wynika, że nadwaga i otyłość stanowią istotny problem zdrowia publicznego w Polsce. Według danych Narodowego Funduszu Zdrowia blisko 2/3 populacji charakteryzuje się nadmierną masą ciała, w tym ok. 35% ma nadwagę, a ok. 28% choruje na otyłość. Skala zjawiska przekłada się na znaczące obciążenia dla systemu ochrony zdrowia oraz gospodarki. Mając na uwadze, że całkowite koszty Narodowego Funduszu Zdrowia w 2025 r. wyniosły 220,2 mld zł, według szacunków Ministerstwa Zdrowia koszty bezpośrednio związane z otyłością (tj. profilaktyka, diagnostyka i leczenie otyłości oraz chorób będących jej powikłaniami) mogły wynieść w tym roku od 4,4 do 15,4 mld zł, natomiast po uwzględnieniu kosztów pośrednich (związanych z mniejszą produktywnością, absencją w pracy, wypłatą rent oraz przedwczesną śmiercią), w tym powikłań otyłości – nawet do 44,1 mld zł.

Jednym z czynników sprzyjających nadmiernemu przyrostowi masy ciała jest regularne spożywanie słodkich napojów. Analizy międzynarodowych organizacji, w tym Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), wskazują, że instrumenty fiskalne mogą przyczyniać się do kształtowania prozdrowotnych zachowań konsumentów.

1. Obowiązująca wysokość opłaty została przyjęta w 2020 r. i wymaga aktualizacji. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, po wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych (tzw. opłaty cukrowej) w styczniu 2021 r., ceny napojów bezalkoholowych w 2021 r. wzrosły w stosunku do 2020 r. o 8,5%. W 2022 r., pomimo braku zmian wysokości opłaty cukrowej, ceny napojów wzrosły w stosunku do 2021 r. o 15,5%, w 2023 r. wzrosły o kolejne 10,6%, w 2024 r. o 5,6%, a w 2025 r. o 6,3%.

Wysokość opłaty wydaje się znacząco odbiegać od aktualnych cen napojów i jest niewystarczająca, aby wpłynąć na zachowania konsumentów, a tym samym realizować cele zdrowotne opłaty. Wskazują na to również dane dotyczące sprzedaży napojów – o ile w pierwszym roku obowiązywania opłaty nastąpił spadek sprzedaży napojów gazowanych o 19%, to w kolejnych latach wielkość sprzedaży tych napojów powróciła do poziomu sprzed wprowadzenia opłaty. Niski udział opłaty „cukrowej” w cenie napoju zwiększa ich dostępność cenową. W napoju typu „cola” o pojemności 330 ml, którego aktualna cena wynosi ok. 4,85 zł, należna opłata od środków spożywczych to zaledwie 0,30 zł. Z kolei wysokość należnej opłaty od napoju energetycznego o pojemności 250 ml, zawierającego 11g cukru oraz kofeinę i taurynę, to zaledwie 0,23 zł, podczas gdy cena tego napoju to ok. 6,49 zł.

Doświadczenia zebrane w państwach, które stosują podatki od niezdrowej żywności, wykazały, że ich skuteczność jest uzależniona w szczególności od wysokości stawek podatkowych. Stawki podatkowe nie powinny być bardzo niskie, ponieważ wynikająca z tego zmiana w zachowaniach konsumentów i związane z nią korzyści zdrowotne mogą być zbyt małe aby je zidentyfikować. W przypadku niskich poziomów opodatkowania dodatkowe koszty przestrzegania przepisów dla firm i organów podatkowych są trudne do uzasadnienia.

Wpływy z tytułu opłaty od środków spożywczych od czasu jej wprowadzenia wyniosły odpowiednio: w 2021 r. 1 473 mln zł, w 2022 r. 1 656 mln zł, w 2023 r. 1 505 mln zł, w 2024 r. 1 493 mln zł, w 2025 r. 1 532 mln zł. Liczba podmiotów obowiązanych do zapłaty opłaty wynosiła 524 w marcu 2026 r. Według danych dotyczących sprzedaży napojów, w pierwszym roku obowiązywania opłaty nastąpił spadek sprzedaży napojów gazowanych o 19%, jednakże w kolejnych latach wielkość sprzedaży tych napojów powróciła do poziomu sprzed wprowadzenia opłaty.

2. W obecnym stanie prawnym opłacie podlegają jedynie napoje gotowe do spożycia oraz koncentraty w postaci syropu. Natomiast koncentraty oferowane do sprzedaży w formie innej niż syrop (np. w stałej) nie są objęte opłatą. Powoduje to nierówne traktowanie podmiotów sprzedających koncentraty.

Biorąc pod uwagę obowiązującą maksymalną wysokość opłaty 1,20 zł za litr napoju, także w postaci koncentratu, opłata naliczana od koncentratów, które zawierają znacznie więcej cukru niż napój gotowy do spożycia, jest nieproporcjonalnie niska w stosunku do zawartości cukru w skoncentrowanym produkcie.

3. W obecnym stanie prawnym opłacie nie podlegają suplementy diety. Po przeprowadzeniu analizy rynku syropów słodzonych zauważono, że wiele dużych firm, w okresie wprowadzania opłaty cukrowej od środków spożywczych, dokonało zgłoszenia wytwarzanych syropów do prowadzonego przez Głównego Inspektora Sanitarnego *Rejestru produktów objętych powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu* jako suplementy diety, co umożliwiło uniknięcie opłaty cukrowej. Trzeba jednak zauważyć, że wysoko słodzone syropy z dodatkiem witamin i/lub składników mineralnych do czasu wprowadzenia opłaty od środków spożywczych funkcjonowały w obrocie jako zwykła żywność lub ze względu na obecność witamin i składników mineralnych – jako żywność wzbogacona. Prawo krajowe nie nakłada na podmioty obowiązku ubiegania się o zezwolenie na wprowadzenie na rynek suplementu diety, w związku z czym mogą one wprowadzić na rynek określony produkt jako suplement diety na podstawie własnej oceny, co stwarza zagrożenie oferowania produktów o niekorzystnym profilu żywieniowym (wysoko słodzone syropy) w kategorii, która przez konsumentów jest postrzegana jako wspierająca zdrowie (suplementy diety).

4. W związku z obowiązującym wyłączeniem z opłaty napojów zawierających co najmniej 20% soku oraz do 5g cukru, wielu producentów dokonało zmian składu napojów przez dodanie 20% soku oraz obniżenie zawartości cukru do 5g. W celu zachowania słodkiego smaku, do napojów dodaje się substancje słodzące, tzw. słodzik (np. aspartam, sukraloza, acesulfam K). To najczęściej spotykany mechanizm umożliwiający unikanie opłaty, m.in. w przypadku: napojów gazowanych, nektarów, napojów herbacianych, napojów energetycznych oraz piwa bezalkoholowego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt wprowadza zmiany w ustawie z dnia 11 września 2005 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 149 i 1004), których celem jest:

1) aktualizacja wysokości opłaty stałej i zmiennej za zawartość cukrów lub słodzików w napoju, opłaty stałej za zawartość kofeiny lub tauryny, które występują m.in. w napojach energetycznych oraz wysokości maksymalnej opłaty.

W celu ograniczenia dostępności ekonomicznej napojów słodzonych projekt przewiduje podwyższenie wysokości opłaty:

- stałej za zawartość cukrów w ilości równej lub mniejszej niż 5g w 100 ml napoju, lub za zawartość w jakiegokolwiek ilości co najmniej jednej substancji słodzącej, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz. Urz. UE L 354 z 31.12.2008, str. 16, z późn. zm.): z 0,50 zł do 0,70 zł,
- zmiennej za każdy gram cukrów powyżej 5g w 100 ml napoju: z 0,05 zł do 0,10 zł,
- za zawartość dodatku kofeiny lub tauryny: z 0,10 zł do 1,00 zł,
- maksymalnej: z 1,20 zł do 1,80 zł
 - w przeliczeniu na 1 litr napoju.

Obowiązująca wysokość opłaty została przyjęta w 2020 r. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, od tego czasu odnotowano wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw o 62,4% do 2025 r., a skumulowany wskaźnik inflacji za okres 2020-2025 wyniósł 41,5%. Wzrost inflacji i idący za nią wzrost wynagrodzeń zdezaktualizował obecną wysokość opłaty, która jest niewystarczająca, aby wpłynąć na zmiany zachowań konsumentów, dlatego konieczna stała się aktualizacja obowiązujących stawek opłaty;

2) objęcie opłatą od środków spożywczych wszystkich koncentratów niezależnie od ich postaci (płynnej, półpłynnej, stałej, syropu), aby wyeliminować wątpliwości dotyczące objęcia opłatą tych produktów. Obowiązująca maksymalna wysokość opłaty (1,20 zł za litr) w przypadku koncentratów jest nieproporcjonalnie niska w stosunku do zawartości cukru w skoncentrowanym produkcie (np. syrop truskawkowy zawiera 72g cukru). Z uwagi na znacznie wyższą zawartość cukru w skoncentrowanym produkcie w stosunku do wyrobu gotowego do spożycia, proponuje się uzupełnienie regulacji o odrębną wysokość opłaty – 3 zł za litr albo kilogram koncentratu;

3) objęcie opłatą od środków spożywczych suplementów diety w postaci napoju, w tym syropów, z wyłączeniem tych suplementów diety, które są oferowane do sprzedaży w opakowaniach o objętości nieprzekraczającej 200 ml. Takie suplementy diety co do zasady są sprzedawane w aptece i wspomagają leczenie farmakologiczne, np. syrop prawoślazowy (*Althaeae sirupus*), syrop z rutyną, syrop z wyciągu z porostu islandzkiego.

Wysokość opłaty w przypadku suplementów diety będzie zależna od postaci danego suplementu diety. W przypadku suplementów w postaci skoncentrowanej (np. syropu do rozcieńczenia) będzie stosowana stawka dla koncentratów, tj. 3 zł za litr albo kilogram koncentratu. Natomiast opłata od suplementów diety w postaci płynu do bezpośredniego spożycia będzie obliczana zależnie od zawartości cukru lub substancji słodzących – maksymalnie 1,80 zł za litr napoju;

4) objęcie opłatą od środków spożywczych napojów zawierających co najmniej 20% soku oraz do 5g cukrów, które jednocześnie zawierają substancje słodzące, kofeinę lub taurynę (np. napoje energetyczne, piwo bezalkoholowe, napoje zawierające substancje słodzące, o których mowa w rozporządzeniu nr 1333/2008).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Materia regulowana projektem ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym pozostaje w gestii państw członkowskich. W Finlandii wykorzystuje się politykę cenową jako narzędzie wpływające na wielkość spożycia żywności. Do 2014 r. wszystkie napoje były opodatkowane według podobnej stawki, ale od 2014 r. stawka podatku została zróżnicowana dla napojów bezcukrowych i zawierających cukier w celu obniżenia spożycia cukru. Od tego czasu różnica w stawkach między napojami bezcukrowymi a napojami zawierającymi cukier została zwiększona przez przyznanie wyższych podwyżek podatków napojom zawierającym cukier.

W Irlandii podatek od wody słodzonej cukrem i napojów na bazie soków obowiązuje od 2018 r. Istnieją dwie stawki. Niższa stawka wynosi 16,26 € za hektolitr, natomiast wyższa – 24,39 €, w zależności od zawartości cukru w produkcie.

W Holandii podatek od napojów bezalkoholowych ma zryczałtowaną stawkę za hektolitr. Od 1 stycznia 2024 r. stawka podatku została znacznie podniesiona z 8,83 € do 26,13 € za hektolitr. Ze względu na ryczałt wszystkie napoje są opodatkowane tak samo. W związku z tym ilość cukru nie ma w tej chwili znaczenia dla należnego podatku.

W Portugalii wprowadzono w 2017 r. podatek na słodzone napoje. Stawki podatku na napoje wahają się od 0,01 €, jeżeli zawartość cukru wynosi mniej niż 2,5 grama na 100 ml, do 0,23 € za litr, jeśli zawartość cukru wynosi więcej niż 8 gram.

W Słowacji z dniem 1 stycznia 2025 r. wprowadzono podatek od napojów bezalkoholowych. Jest to jednostopniowy podatek od konsumpcji. Opodatkowaniu podlegają napoje, gdy zawierają dodatek cukru, substancji słodzących lub kofeiny.

Strategia walki z otyłością przy wykorzystaniu narzędzi fiskalnych została przyjęta również w Wielkiej Brytanii. Jej newralgicznym punktem jest polityka fiskalna, której instrumenty zostały wprowadzone w kwietniu 2018 r. Opłata dotyczy wszystkich napojów bezalkoholowych (innych niż naturalny sok owocowy, sok warzywny i mleko) i napojów alkoholowych o zawartości alkoholu nieprzekraczającej 1,2%, importowanych do Wielkiej Brytanii, które zawierają dodatek cukrów i co najmniej 5 g cukrów ogółem (zarówno naturalnie występującego, jak i dodanego) na 100 ml przygotowanego napoju gotowego do spożycia. Istnieją dwie stawki – 0,18 £ i 0,24 £ za litr napoju w zależności od zawartości cukrów w produkcie.

Coraz więcej krajów Unii Europejskiej decyduje się na wprowadzenie podatku cukrowego obejmującego koncentraty – rozwiązanie to funkcjonuje już między innymi na Słowacji, w Chorwacji, w Danii oraz w Irlandii. Przykładowo, na Słowacji podatek od koncentratu wynosi 1,05 € na litr napoju, natomiast w Chorwacji występuje podatek progresywny i obejmuje cztery kategorie produktów w zależności od ilości cukru i może wynieść 0,56 € w przypadku koncentratów przekraczających 56 gram cukru na 100 ml produktu.

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia z 2025 r. „Global report on the use of sugar-sweetened beverage taxes 2025”, podatki od napojów słodzonych są skutecznym instrumentem zdrowia publicznego, ponieważ ograniczają dostępność ekonomiczną tych produktów, prowadzą do spadku ich sprzedaży i konsumpcji oraz mogą stymulować reformulację składu napojów w kierunku obniżenia zawartości cukru. WHO wskazuje jednocześnie, że skuteczność tych instrumentów zależy od odpowiednio wysokiego poziomu opodatkowania.

Zgodnie z opracowaniem WHO z 2022 r., badania dotyczące Meksyku wskazują, że ograniczenia spowodowane podatkami od napojów słodzonych przekładają się na spadek spożycia o 5 do 22 kilokalorii (kcal) na osobę dziennie, co może przynieść znaczące korzyści zdrowotne w perspektywie średnio- i długoterminowej. Z kolei Barrientos-Gutierrez i in. na przykładzie Meksyku oszacowali spadek częstości występowania otyłości o 2,45% oraz zmniejszenie liczby przypadków cukrzycy o 89 000–136 000 w ciągu 10 lat. Podobne badania przeprowadzono w Portugalii i oszacowano, że biorąc pod uwagę obserwowany spadek zakupów oraz zmniejszenie zawartości cukru w napojach słodzonych cukrem (osiągnięte dzięki zmianie składu), w perspektywie średnioterminowej związane z podatkiem zmniejszenie spożycia cukru pozwoli zapobiec około 40–78 nowym przypadkom otyłości rocznie, przy czym największy przewidywany wpływ zaobserwowano wśród nastolatków w wieku 10–18 lat.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty gospodarcze obowiązane do zapłaty opłaty od środków spożywczych	524 – liczba podmiotów, które dokonały zapłaty opłaty od środków spożywczych za miesiąc marzec 2026 r.	Dane własne Ministerstwa Finansów, uzyskane z systemu Poltax2B Plus.	Zwiększenie obciążeń w zakresie opłaty od środków spożywczych w związku z uaktualnieniem wysokości opłaty oraz objęciem opłatą nowych produktów
Narodowy Fundusz Zdrowia	1	ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, z późn. zm.)	Zwiększenie wpływów do NFZ z opłaty od środków spożywczych
Naczelnicy urzędów skarbowych i dyrektorzy izb administracji skarbowej	400 naczelników urzędów skarbowych, 16 dyrektorów izb administracji	rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie terytorialnego zasięgu działania oraz siedzib dyrektorów izb	Wymiar, pobór, kontrola i nadzór nad prawidłowością wykonywania obowiązków wynikających z przepisów

	skarbowej	administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych oraz siedziby dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 361 oraz z 2026 r. poz. 395)	dotyczących opłaty od środków spożywczych.
Konsumenci	ok. 4,5 mln – liczba konsumentów spożywających codziennie słodzone napoje	Obliczenia własne na podstawie danych z Eurostat i Głównego Urzędu Statystycznego Na podstawie danych Eurostat co piąta osoba w Polsce (12%) spożywa napoje słodzone co najmniej raz dziennie. Biorąc pod uwagę sytuację demograficzną w I kwartale 2026 r., liczba konsumentów spożywających codziennie słodzone napoje może wynosić około 4,5 mln.	Wskutek zaproponowanych zmian może obniżyć się dostępność ekonomiczna napojów słodzonych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) oraz § 52 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), projekt ustawy jednocześnie z przekazaniem do uzgodnień międzyresortowych został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” (www.rcl.gov.pl). Z chwilą udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej projektu, każdy będzie mógł zgłosić zainteresowanie pracami nad tym projektem w formie wymaganej ww. ustawą. Czas trwania konsultacji publicznych wynosił 14 dni, natomiast opiniowania – 21 dni. Wskazany termin wynikał z charakteru planowanych zmian i konieczności ich niezwłocznego wprowadzenia, aby mogły one znaleźć zastosowanie już od początku przyszłego roku kalendarzowego. Projektowane zmiany w zakresie aktualizacji wysokości opłaty od środków spożywczych są tożsame z rozwiązaniami przewidzianymi w art. 1 przyjętej przez Sejm RP ustawy z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (veto Prezydenta RP). Z kolei zmiany związane z rozszerzeniem katalogu napojów objętych opłatą były przedmiotem uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, ujętego w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD290.

Projekt został skierowany do:

- 1) Federacji Konsumentów,
- 2) Krajowej Izby Gospodarczej „Przemysł Rozlewniczy”,
- 3) Krajowej Izby Gospodarczej Przemysłu Spożywczego i Opakowań,
- 4) Krajowej Izby Gospodarczej,
- 5) Związku Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie,
- 6) Stowarzyszenia Regionalnych Browarów Polskich,
- 7) Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji,
- 8) Stowarzyszenia Krajowej Unii Producentów Soków,
- 9) Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia "Porozumienie Zielonogórskie",
- 10) Business Centre Club,
- 11) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
- 12) Rady Dialogu Społecznego,
- 13) Rady Działalności Pożytku Publicznego,
- 14) Konfederacji Lewiatan,
- 15) Instytutu Żywności i Żywienia,
- 16) Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny,
- 17) Konsultanta Krajowego w dziedzinie zdrowia publicznego,
- 18) Polskiej Federacji Producentów Żywności,
- 19) Związku Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 20) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 21) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 22) Forum Związków Zawodowych,
- 23) Krajowej Rady Izb Rolniczych,
- 24) Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych,
- 25) Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych,

26) Amerykańskiej Izby Handlowej, 27) Federacji Przedsiębiorców Polskich, 28) Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego, 29) Polskiej Federacji Producentów Żywności – Związku Pracodawców, 30) Polskiej Izby Handlu, 31) Związku Rzemiosła Polskiego, 32) Naczelnej Izby Aptekarskiej, 33) Polskiej Izby Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych POLFARMED, 34) Izby Gospodarczej „FARMACJA POLSKA”, 35) Polskiego Stowarzyszenia Obsługi Rolnictwa POLSOR.												
6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	<i>Łącznie (0-10)</i>
Dochody ogółem	0	1486	1486	1486	1486	1486	1486	1486	1486	1486	1486	14860
budżet państwa	0	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	2281,6
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie) - NFZ	0	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	12581,7
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie) - NFZ												
Saldo ogółem	0	1486	1486	1486	1486	1486	1486	1486	1486	1486	1486	14860
budżet państwa	0	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	228,16	2281,6
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie) - NFZ	0	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	1258,17	12581,7
Źródła finansowania	Zmiany w zakresie informacji CUK-1 w systemie teleinformatycznym oraz zmiany w systemie Poltax2BPlus będą finansowane ze środków budżetu państwa w części 19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, bez podstaw do ubiegania się o dodatkowe środki budżetowe ponad limit dysponenta. Wydatki związane z koniecznością dostosowania systemów informatycznych są ujęte w ramach realizowanych prac rozwojowych poszczególnych systemów.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, a jedynie będzie miało pozytywny wpływ na dochody budżetu państwa. Uwzględniając liczbę podmiotów obowiązanych do zapłaty opłaty od środków spożywczych, nie przewiduje się, aby proponowane zmiany spowodowały zwiększenie wydatków po stronie organów Krajowej Administracji Skarbowej. Przy szacowaniu możliwych do uzyskania wpływów z opłaty za używanie dodatków do napojów jako podstawę przyjęto dotychczasowe wpływy z tytułu opłaty od środków spożywczych. Średnia miesięczna wysokość wpływów z opłaty w 2025 r. wynosiła 128 mln zł. Zakładając, że wpływy miesięczne dotyczą w połowie napojów typu „cola” (zawartość cukru 10,6 g i dodatek kofeiny, opłata 0,90 zł za litr napoju) oraz w połowie napojów o zawartości cukru do 5g (opłata 0,50 zł za litr napoju) ($128 \text{ mln zł} / 2 = 64 \text{ mln zł}$), wolumen miesięcznej sprzedaży napojów typu „cola” wynosi 71,1 litrów ($64 \text{ mln zł} / 0,90 \text{ zł}$), natomiast napojów o zawartości cukru do 5g – 128 mln litrów ($64 \text{ mln zł} / 0,50 \text{ zł}$). Przy uwzględnieniu wysokości opłaty proponowanej w projekcie wpływy miesięczne od napojów typu „cola” mogą wynosić 128 mln zł, a od napojów o zawartości cukru do 5g – 89,6 mln zł. Zatem miesięczne wpływy z tytułu opłaty od środków spożywczych przy uwzględnieniu projektowanej wysokości opłaty mogą wynosić ok. 217,6 mln zł miesięcznie i ok. 2,611 mld zł rocznie (bez podatku VAT) przy założeniu, że wielkość sprzedaży napojów											

	pozostanie bez zmian. Wolumen rocznej sprzedaży napojów energetycznych w 2023 r., według danych Euromonitor, osiągnął wielkość 283 mln litrów. Informacje z Centrum Monitorowania Rynku wskazują natomiast, że w 2024 r. odnotowano 14% spadek, zatem przyjęto, że roczny wolumen sprzedaży napojów energetycznych wynosi 243 mln litrów rocznie. Jak wynika z danych z informacji CUK-1, w obecnym stanie prawnym ok. 60% (tj. ok. 146 mln litrów) z tych napojów energetycznych nie podlega opłacie, z uwagi na dodatek 20% soku oraz obniżoną zawartość cukru (do 5g) na rzecz słodzików. Uwzględniając dostępne dane dotyczące wielkości sprzedaży napojów energetycznych oraz średnią wysokość opłaty od środków spożywczych w napoju energetycznym (1,70 zł, w tym: 0,70 zł – za zawartość substancji słodzących; 1,00 zł – za obecność w napoju kofeiny lub tauryny), przewiduje się, że proponowane zmiany spowodują wzrost wpływów z tej kategorii napojów o ok. 247,86 mln zł (bez podatku VAT). Z danych NielsenIQ wynika, że sprzedaż roczna w Polsce koncentratów w postaci syropu o wysokiej zawartości cukru wynosi ok. 42 mln litrów (2021). Przy uwzględnieniu wysokości proponowanej opłaty w projekcie, a także na podstawie dostępnych danych dotyczących wielkości sprzedaży koncentratów, przewiduje się, że proponowane zmiany spowodują wzrost wpływów z tej kategorii napojów o ok. 126 mln zł (bez podatku VAT). Uwzględniając wartość konsumpcji napojów typu „cola” na poziomie ok. 2,611 mld złotych, napojów energetycznych – ok. 247,86 mln złotych oraz napojów wysoko słodzonych w postaci skoncentrowanej – ok. 126 mln złotych, przewiduje się wysokość wpływów z opłaty od środków spożywczych na poziomie ok. 2,985 mld złotych rocznie. Przy kalkulacji wpływów należy jednak uwzględnić ewentualny spadek sprzedaży napojów. Jeżeli po wejściu w życie projektowanych zmian nastąpi 5% spadek sprzedaży napojów, wpływy roczne z tytułu opłaty wyniosą ok. 2,836 mld zł rocznie. W konsekwencji przewiduje się zwiększenie wpływów z opłaty, z uwzględnieniem podatku od towarów i usług, o ok. 1,486 mld zł rocznie (1,303 mld zł z tytułu opłaty od środków spożywczych oraz 183 mln zł z tytułu podatku VAT). Opłata oraz dodatkowa opłata stanowią w wysokości 3,5% dochód budżetu państwa oraz w wysokości 96,5% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	-1486	-1486	-1486	-1486	-1486	-14860
	(dodaj/usuń)							
	duże przedsiębiorstwa	Rozszerzenie zakresu opłaty na nowe kategorie produktów (koncentraty, suplementy diety w opakowaniach o objętości przekraczającej 200 ml oraz napoje z dodatkiem kofeiny, tauryny lub substancji słodzących zawierające co najmniej 20%						

		soku i do 5g cukru) może prowadzić do częściowego przesunięcia struktury rynku. Przedsiębiorcy mogą dążyć do: – reformulacji składu produktów (np. ograniczania zawartości cukrów lub eliminacji substancji objętych opłatą), – zmiany gramatury lub formy produktów (np. w przypadku suplementów diety), – dywersyfikacji oferty w kierunku produktów nieobjętych opłatą. W średnim i długim okresie regulacja może sprzyjać innowacyjności produktowej oraz rozwojowi segmentu żywności i napojów o obniżonej zawartości cukrów, co może pozytywnie wpływać na konkurencyjność przedsiębiorstw na rynkach, gdzie jest obserwowany trend wzrostu popytu na produkty prozdrowotne. Jednocześnie projektowane rozwiązania nie będą wymagały wprowadzenia zmian w samym procesie produkcji napojów, co oznacza, że nie będzie konieczne ponoszenie dodatkowych wydatków inwestycyjnych na rozwój działalności gospodarczej w kierunku innym niż obecnie oparta na wykorzystaniu cukru.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Rozszerzenie zakresu opłaty na nowe kategorie produktów (koncentraty, suplementy diety w opakowaniach o objętości przekraczającej 200 ml oraz napoje z dodatkiem kofeiny, tauryny lub substancji słodzących zawierające co najmniej 20% soku i do 5g cukru) może prowadzić do częściowego przesunięcia struktury rynku. Przedsiębiorcy mogą dążyć do: – reformulacji składu produktów (np. ograniczania zawartości cukrów lub eliminacji substancji objętych opłatą), – zmiany gramatury lub formy produktów (np. w przypadku suplementów diety), – dywersyfikacji oferty w kierunku produktów nieobjętych opłatą. W średnim i długim okresie regulacja może sprzyjać innowacyjności produktowej oraz rozwojowi segmentu żywności i napojów o obniżonej zawartości cukrów, co może pozytywnie wpływać na konkurencyjność przedsiębiorstw na rynkach, gdzie jest obserwowany trend wzrostu popytu na produkty prozdrowotne. Jednocześnie projektowane rozwiązania nie będą wymagały wprowadzenia zmian w samym procesie produkcji napojów, co oznacza, że nie będzie konieczne ponoszenie dodatkowych wydatków inwestycyjnych na rozwój działalności gospodarczej w kierunku innym niż obecnie oparta na wykorzystaniu cukru.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projekt ustawy będzie wpływał na obywateli w związku z objęciem wyższą opłatą napojów bezalkoholowych z dodatkiem cukru, środków spożywczych zawierających cukry, substancji słodzących, kofeiny lub tauryny. Należy spodziewać się, że wyższa wysokość opłaty spowoduje wzrost ceny napojów, bowiem podmioty obowiązane do zapłaty opłaty mogą przenosić koszty związane z opłatą na konsumentów. W związku z tym należy spodziewać się stopniowej rezygnacji z konsumpcji napojów objętych wyższą opłatą. Projekt ustawy dodatkowo wpłynie na obywateli, w tym osoby niepełnosprawne i starsze, w związku z objęciem opłatą wszystkich koncentratów, niektórych suplementów diety, czy też napojów zawierających substancje słodzące, które dotychczas nie podlegały opłacie z uwagi na zawartość soku i niską zawartość cukru. Przedmiotowe zmiany mogą spowodować wzrost ceny napojów, bowiem producenci i importerzy mogą przenosić koszty związane z opłatą na konsumentów.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie jest możliwe oszacowanie, w jakim stopniu podwyższenie wysokości opłaty cukrowej zostanie sfinansowane przez przedsiębiorców, a w jakim przez konsumentów. Co do zasady, obowiązani do zapłaty podatku lub opłaty są przedsiębiorcy, tym niemniej koszty związane ze wzrostem obciążenia fiskalnego wyrobów objętych opłatą mogą zostać przeniesione w części albo w całości na konsumentów. Wynika to z pośredniego charakteru daniny, której immamentną cechą jest przerzucanie jej ciężaru ekonomicznego w cenie wyrobu na konsumenta. Nastąpi zwiększenie obciążeń, w tym dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców, w zakresie opłaty od środków spożywczych z uwagi na wzrost wysokości opłaty od napojów	

słodzonych oraz objęcie opłatą nowych kategorii napojów. W przypadku przeniesienia przez podmioty obciążeń fiskalnych w zakresie opłaty cukrowej na konsumentów, jest prawdopodobny następujący wzrost cen napojów słodzonych:

Prognozowana cena napoju w zł z VAT po podwyższeniu opłaty od środków spożywczych					
Napój gazowany 0,33l; 10,6g cukru; kofeina/tauryna		Napój energetyczny 0,5 l; 3g cukru; 20% soku kofeina/tauryna		Koncentrat 0,42 l; 72g cukru	
Cena zł	wzrost ceny %	Cena zł	Wzrost ceny %	Cena zł	Wzrost ceny %
5,58	15,1	5,35	16,6	8,35	18,8

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☒ nie
☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

☒ zwiększenie liczby dokumentów
☒ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

Tak
☐ nie
☒ nie dotyczy

Komentarz:

Zwiększenie liczby dokumentów będzie związane ze składaniem comiesięcznych informacji o wysokości opłaty od środków spożywczych CUK-1 w przypadku podmiotów, które dotychczas nie były obowiązane do składania informacji oraz zapłaty opłaty od środków spożywczych.

9. Wpływ na rynek pracy

Zakres projektowanej nowelizacji nie wpłynie na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☐ inne:

☐ informatyzacja
☒ zdrowie

Omówienie wpływu

Wejście w życie projektowanych zmian może skutkować stopniową rezygnacją z konsumpcji napojów słodzonych, co powinno w dalszej perspektywie korzystnie oddziaływać na zdrowie obywateli.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. Odstępuje się od 6-miesięcznego vacatio legis, z uwagi na ważny interes publiczny związany z ochroną zdrowia obywateli.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty uaktualnienia wysokości opłaty od środków spożywczych będą monitorowane na wewnętrzne potrzeby Ministra Finansów i Gospodarki przez porównanie danych dotyczących wolumenu sprzedaży napojów słodzonych deklarowanych w informacjach o wysokości opłaty CUK-1 złożonych po wprowadzeniu projektowanych zmian, w stosunku do wykazanego w

informacjach CUK-1 wolumenu sprzedaży w okresie poprzedzającym wejście w życie projektowanych zmian. Efekty regulacji będą monitorowane także przez porównanie wysokości wpływów z tytułu opłaty od środków spożywczych po wejściu w życie projektowanych zmian, w stosunku do wielkości wpływów z powyższego tytułu w okresie poprzedzającym termin wejścia w życie projektu.

Analiza wykorzystania zwiększonych środków przez Narodowy Fundusz Zdrowia będzie dokonywana przez Ministra Zdrowia na podstawie informacji Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia sporządzanej zgodnie z przepisem art. 12k ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

RAPORT Z KONSULTACJI
projektu ustawy z dnia 22 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym
UD417

1. Omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania

a) Podmioty, do których skierowano projekt w celu przedstawienia stanowiska w ramach konsultacji publicznych lub wyrażenia opinii:

- Krajowa Izba Gospodarcza,
- Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Rozlewniczy”,
- Krajowa Izba Gospodarcza Przemysłu Spożywczego i Opakowań,
- Polska Izba Handlu,
- Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,
- Federacja Konsumentów,
- Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Amerykańska Izba Handlowa,
- Forum Prawo dla Rozwoju,
- Fundacja Republikańska,
- Brytyjsko-Polska Izba Handlowa,
- Polska Federacja Producentów Żywności,
- Stowarzyszenie Regionalnych Browarów Polskich,
- Stowarzyszenie Krajowe Unii Producentów Soków,
- Instytut Żywności i Żywienia,
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny,
- Konsultant Krajowy w dziedzinie zdrowia publicznego,
- Polskie Towarzystwo Nauk Żywnościowych,
- Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych,
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy,
- Polska Federacja Producentów Żywności - Związek Pracodawców,
- Naczelna Izba Aptekarska,
- Polska Izba Przemysłu Farmaceutycznego i WYROBÓW MEDYCZNYCH POLFARMED,
- Izba Gospodarcza „ FARMACJA POLSKA”,
- Polskie Stowarzyszenie Obsługi Rolnictwa POLSOR,
- Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie,
- Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”,
- Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
- Związek Pracodawców Business Centre Club,
- Konfederacja „Lewiatan”,
- Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
- Federacja Przedsiębiorców Polskich,
- Związek Rzemiosła Polskiego,
- Polskie Towarzystwo Gospodarcze,
- Rada Dialogu Społecznego,
- Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- Forum Związków Zawodowych,
- Organizacja Pracodawców Rada Przedsiębiorców,
- Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

b) Podmioty, które przedstawiły stanowisko lub opinię:

- Instytut Staszica
- Krajowa Sekcja Przemysłu Piwowarskiego „NSZZ Solidarność”
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy,
- Amerykańska Izba Handlowa,
- Związek Pracodawców Cukru w Polsce i Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego,
- PASMI Polski Związek Producentów Leków Bez Recepty,
- Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków KUPS,
- Porozumienie Zielonogórskie Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia,
- Fundacja im. XBW Ignacego Krasickiego,
- Polska Izba Handlu,
- Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Federacja Gospodarki Żywnościowej RP,
- Federacja Przedsiębiorców Polskich,
- Gmina Warka,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków,
- Polski Związek Producentów Żywności Roślinnej,
- Instytut Gospodarki Rolnej,
- Oddolny Ogólnopolski Protest Rolników,
- Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”,
- Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- Krajowe Stowarzyszenie Przetwórców Owoców i Warzyw,
- Krajowy Związek Grup Pracodawców Owoców i Warzyw,
- Polskie Towarzystwo Nauk Żywnościowych,
- Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców,
- Federacja Związków Zawodowych Pracowników Przemysłu Spożywczego,
- Grupa Żywiec Sp. z o.o.,
- Instytut Sobieskiego,
- Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,
- Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Rozlewniczy”,
- Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie,
- Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców,
- Energy Drinks Europe,
- Konfederacja Lewiatan,
- Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
- BCC Związek Pracodawców Business Centre Club,
- Polskie Towarzystwo Otyłości Dziecięcej,
- Rzecznik Małych i średnich Przedsiębiorstw,
- Związek Przedsiębiorców i Pracodawców ZPP,
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.

c) Omówienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich

Treść uwag oraz stanowisko Ministerstwa Finansów do zgłoszonych uwag zostały przedstawione w załączniku do niniejszego raportu.

2. Informacja o okresie przeprowadzenia konsultacji publicznych i opiniowania i terminie wyznaczonym do zajęcia stanowiska

Projekt ustawy został poddany konsultacjom publicznym równolegle z uzgodnieniami międzyresortowymi i przekazaniem projektu do zaopiniowania związkom zawodowym i organizacjom związkowym.

Pismami nr PAD7.8100.1.1.2026 z dnia 23 czerwca 2026 r. Minister Finansów i Gospodarki poinformował o zamieszczeniu projektu ustawy w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Terminy wyznaczone na zgłoszenie ewentualnych uwag:

- w ramach konsultacji publicznych – do 7 lipca 2026 r.;
- w ramach opiniowania projektu – do 14 lipca 2026 r.

3. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Z uwagi na zakres projektu nie zasięgnięto opinii oraz nie dokonywano konsultacji i uzgodnień z organami oraz instytucjami Unii Europejskiej.

4. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

1) Marcin Ostajewski – data zgłoszenia 07.07.2026 r.

Uwagi zgłoszone przez <u>zainteresowane podmioty/organizacje</u> w ramach konsultacji publicznych i opiniowania do projektu z dnia 22 czerwca 2026 r. ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD 417)				
Lp.	Przepis z ustawy o zdrowiu publicznym /projektu ustawy, którego dotyczy uwaga/zagadnienie	Nazwa podmiotu/organizacji	Treść uwagi	Stanowisko Ministerstwa Finansów Uwaga zasadna/niezasadna/częściowo zasadna
1.	art. 1 pkt 1 lit. a i b projektowanej ustawy (art. 12a ust. 1 i 4) oraz art. 1 pkt 2 lit. a projektowanej ustawy (art. 12b ust. 1)	Instytut Sobieskiego	Objęcie opłatą od środków spożywczych wszystkich napojów zawierających cukry w ilości przekraczającej próg określony w art. 12f, niezależnie od sposobu, w jaki cukry znalazły się w składzie napoju Ustawa o zdrowiu publicznym wprowadza opłatę od środków spożywczych w celu ograniczenia spożycia cukru oraz przeciwdziałania epidemii otyłości i chorób metabolicznych. <u>Z perspektywy fizjologicznej organizm reaguje na całkowitą ilość cukrów prostych dostarczonych z napojem, niezależnie od tego, w jaki sposób technologicznie znalazły się one w produkcji. Kryterium regulacyjne powinno zatem opierać się na łącznej zawartości cukrów w gotowym produkcie, a nie na sposobie ich wprowadzenia do składu. Wnosimy o rozszerzenie zakresu opłaty od środków spożywczych na wszystkie napoje zawierające cukry w ilości przekraczającej próg określony w art. 12f, niezależnie od sposobu, w jaki cukry znalazły się w składzie napoju.</u> <u>Propozycja zmiany legislacyjnej:</u> W art. 1 pkt 1 lit. b projektu, w projektowanym art. 12a ust. 4 pkt 1, po wyrazach „cukrów będących monosacharydami lub disacharydami” dodaje się wyrazy: „bez względu na to, czy zostały one wprowadzone do napoju bezpośrednio, czy są konsekwencją użycia w jego składzie surowców lub składników zawierających cukry w sposób naturalny”. Wariant alternatywny: jeżeli projektodawca uzna powyższe rozwiązanie za zbyt daleko idące na obecnym etapie, wnosimy co najmniej o obniżenie progu zawartości cukru uprawniającego do zwolnienia lub częściowego zwolnienia z	Uwaga wyjaśniona Przedstawione rozwiązanie aby opłatą od środków spożywczych objęte były wszystkie napoje zawierające cukry w ilości przekraczającej próg określony w art. 12f, niezależnie od sposobu, w jaki cukry znalazły się w składzie napoju jest uwzględniona w procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw UD290 – w przypadku napojów zawierających w swoim składzie cukry dodane oraz znajdujące się w napoju naturalnie opłata będzie obliczana od całkowitej ilości cukrów wykazanych w tabeli wartości odżywczej umieszczonej na etykiecie.

			opłaty, określonego w art. 12b ust. 2 pkt 5 i 6 oraz w art. 12f ust. 7 ustawy zmienianej, z 5 g do 2,5 g cukru na 100 ml napoju. W art. 1 projektu: 1) w pkt 2 lit. b, w projektowanym art. 12b ust. 2 pkt 5 i 6, wyrazy „5 g” zastępuje się wyrazami „2,5 g”; 2) w pkt 3, w projektowanym art. 12f ust. 7, wyrazy „5 g cukrów w 100 ml napoju” zastępuje się wyrazami „2,5 g cukrów w 100 ml napoju”.	
2.	art. 1 pkt. 1 lit. b projektowanej ustawy (art. 12a ust. 4)	Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Rozlewniczy” Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce – Browary Polskie Konfederacja Lewiatan	Doprecyzowanie projektowanego art. 12a ust. 4 poprzez wskazanie, że „Za dodatek cukrów, kofeiny lub tauryny nie uznaje się substancji naturalnie występujących w składnikach produktu.” Projektowane przepisy powinny jednoznacznie rozróżniać dodanie cukrów, kofeiny lub tauryny jako odrębnych substancji od ich naturalnego występowania w surowcach użytych do produkcji napoju. Brak takiego rozróżnienia może prowadzić do objęcia opłatą produktów, które nie są dosładzane ani wzbogacane w kofeinę lub taurynę, lecz zawierają te substancje wyłącznie ze względu na naturalne właściwości użytych składników.	Uwaga nieuwzględniana Z treści proponowanego przepisu jednoznacznie wynika, że napojem jest płyn do bezpośredniego spożycia oraz koncentrat, ujęty w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w klasach 10.32 i 10.89 oraz w dziale 11, do którego dodano cukry będące monosacharydami lub disacharydami, środki spożywcze zawierające te cukry lub substancje słodzące lub kofeinę lub taurynę. Zatem dodanie do napoju np. soku, który jest środkiem spożywczym zawierającym cukier czyni napój napojem w świetle zaproponowanej definicji, który podlega opłacie. W świetle proponowanej definicji bez znaczenia pozostaje fakt czy napój został posłodzony cukrem czy sokiem. Trzeba wyjaśnić, że z perspektywy zdrowotnej źródło pochodzenia cukrów pozostaje bez znaczenia dla końcowego bilansu energetycznego konsumenta. W rekomendacjach Światowej Organizacji Zdrowia z 2015 r. posłużono się pojęciem „cukrów wolnych”, obejmującym wszystkie cukry proste, tj. monosacharydy (m.in. glukozę i fruktozę) oraz disacharydy (w szczególności sacharozę), dodawane do żywności przez producentów lub podczas

				przygotowywania posiłków przez samych konsumentów. Pojęcie to obejmuje również cukry występujące naturalnie w miodzie, syropach, sokach owocowych oraz koncentratach soków owocowych. Nadmierne spożycie cukrów wolnych prowadzi do obniżenia jakości diety poprzez zwiększenie podaży energii bez jednoczesnego dostarczania proporcjonalnych wartości odżywczych. W konsekwencji, z punktu widzenia wpływu na zdrowie publiczne, zasadnicze znaczenie ma ilość spożywanych cukrów, a nie ich źródło pochodzenia. Obecność w napoju środka spożywczego zawierającego cukry (np. soku owocowego) pełni dwójką funkcję – nadaje produktowi zarówno słodki smak, jak i określone walory smakowe. Do środków spożywczych zawierających cukry, obok soków owocowych, zalicza się również przeciery owocowe. Nieprawidłowe jest przy tym założenie, że cukry pochodzące z soku lub przecieru owocowego dodanego do napoju należy traktować jako cukry naturalnie występujące w tym napoju. Cukry te są bowiem wprowadzane do produktu wraz z dodanym składnikiem i wpływają na jego właściwości smakowe, w tym poziom słodkości. Sok lub przecier owocowy dodawany do napoju nie stanowi zatem naturalnego źródła cukrów w gotowym produkcie, lecz jest składnikiem celowo wykorzystanym przez producenta w celu zwiększenia atrakcyjności produktu dla konsumentów. W konsekwencji dodatek środka spożywczego zawierającego cukry, w postaci soku, przyczynia się
--	--	--	--	--

				również do zwiększenia spożycia tzw. cukrów wolnych.
3.	art. 1 pkt. 1 projektowanej ustawy (art. 12a ust. 4)	Konfederacja Lewiatan	1. Odwołanie się do Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w klasach 10.32 i 10.89 oraz w dziale 11” zastąpić odwołaniem do „odpowiednich kodów Nomenklatury Scalonej CN obejmujących napoje oraz koncentraty przeznaczone do przygotowania napojów, z wyłączeniem produktów, których zasadniczym przeznaczeniem nie jest spożycie jako napój. Użycie kodów CN byłoby bardziej spójne z praktyką gospodarczą, systemem celnym, obrotem wewnątrzunijnym i dotychczasowym dorobkiem interpretacyjnym. 2. Definicja napoju nie może obejmować produktów przeznaczonych do przygotowywania posiłków. Zakres opłaty powinien obejmować wyłącznie produkty funkcjonalnie będące napojami lub koncentratami napojów. Sam fakt, że po dodaniu wody produkt przybiera postać płynu, nie może przesądzać o jego kwalifikacji jako napoju. Dla celów daniny publicznej kluczowe powinno być zasadnicze przeznaczenie produktu, sposób jego konsumpcji i funkcja żywieniowa. Produkty takie jak zupy, buliony czy sosy są elementem posiłku, a nie kategorią napojową.	Uwaga wyjaśniona Zstąpienie odwołania się do Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług odwołaniem do odpowiednich kodów Nomenklatury Scalonej CN jest uwzględnione w procedowanym projekcie <i>ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw</i> UD290. Jednocześnie wyjaśnia się, że od początku obowiązywania przepisów wprowadzających opłatę od środków spożywczych nie pojawiły się wątpliwości w zakresie charakteru wyrobów podlegających opłacie w związku z czym nie ma uzasadnienia dla szczególnego wyłączenia z opłaty zup, bulionów czy sosów. W świetle obowiązujących przepisów nie są one napojami
4.	art. 1 pkt. 1 projektowanej ustawy (art. 12a ust. 4)	Instytut Staszica Amerykańska Izba Handlowa w Polsce (AmCham) Związek Producentów cukru w Polsce i Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS)	Odstąpienie od objęcia opłatą napojów zawierających cukry naturalne, kofeinę lub taurynę. Projektowany art. 12a pkt b) ust. 4 daje możliwość uznania soku i/lub soku zagęszczonego dodanego do produktu, za dodatek cukru w szczególności, że PKWiU w klasie 10.32 obejmuje również zagęszczone soki z owoców i warzyw. Dodatkowo istnieje ryzyko objęcia opłatą produktów, które zawierają śladowe ilości kofeiny (nie ma dla niej limitu zawartości) w wyniku np. dodatku do herbaty (ice tea). Proponowane zmiany są nadmierne i szkodliwe gospodarczo, a ich skuteczność zdrowotna i fiskalna nie została wykazana. W praktyce doprowadzą do wzrostu cen, pogorszenia sytuacji konsumentów, osłabienia handlu detalicznego, branży cukrowniczej, sadowników oraz krajowego sektora napojowego. Wyższe opodatkowanie napojów będzie	Uwaga nieuwzględniona Nie ma uzasadnienia uzupełnienie definicji napoju o wyrażenie „z wyłączeniem substancji występujących w nich naturalnie”. Zaproponowana w projekcie ustawy definicja napoju jednoznacznie precyzuje, że opłacie podlega płyn do bezpośredniego spożycia bądź koncentrat z dodatkiem cukrów, środków spożywczych zawierających cukry lub substancji słodzących (słodzików) lub z dodatkiem kofeiny lub tauryny. W świetle proponowanej definicji bez znaczenia pozostaje fakt czy napój został posłodzony cukrem czy sokiem.

		Fundacja im. XBW Ignacego Krasickiego Krajowa Rada Izb Rolniczych Federacja Gospodarki Żywnościowej RP Gmina Warka Polski Związek Producentów Żywności Roślinnej Instytut Gospodarki Rolnej Oddolny Ogólnopolski Protest Rolników Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw "Unia Owocowa" Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych Krajowe Stowarzyszenie	oznaczało skokowy spadek popytu na cukier produkowany w Polsce oraz dodatkową presję na krajowych producentów cukru oraz plantatorów buraka cukrowego. Polska nie powinna osłabiać własnego łańcucha dostaw dodatkowymi obciążeniami fiskalnymi, które spowodują spadek konkurencyjności wobec przedsiębiorstw z innych krajów Unii Europejskiej, gdzie tak znaczących obciążeń nie ma. W związku z powyższym, postulujemy przywrócenie w definicji napoju zwrotu „z wyłączeniem substancji występujących w nich naturalnie” oraz poprzez dodanie w dotychczasowej treści art. 12a ust. 4 zdania: „Za dodatek cukrów nie są uważane cukry naturalnie występujące w składnikach produktu”.	Trzeba wyjaśnić, że z perspektywy zdrowotnej źródło pochodzenia cukrów pozostaje bez znaczenia dla końcowego bilansu energetycznego konsumenta. W rekomendacjach Światowej Organizacji Zdrowia z 2015 r. posłużono się pojęciem „cukrów wolnych”, obejmującym wszystkie cukry proste, tj. monosacharydy (m.in. glukozę i fruktozę) oraz disacharydy (w szczególności sacharozę), dodawane do żywności przez producentów lub podczas przygotowywania posiłków przez samych konsumentów. Pojęcie to obejmuje również cukry występujące naturalnie w miodzie, syropach, sokach owocowych oraz koncentratkach soków owocowych. Nadmierne spożycie cukrów wolnych prowadzi do obniżenia jakości diety poprzez zwiększenie podaży energii bez jednoczesnego dostarczania proporcjonalnych wartości odżywczych. W konsekwencji, z punktu widzenia wpływu na zdrowie publiczne, zasadnicze znaczenie ma ilość spożywanych cukrów, a nie ich źródło pochodzenia. Obecność w napoju środka spożywczego zawierającego cukry (np. soku owocowego) pełni dwojaką funkcję – nadaje produktowi zarówno słodki smak, jak i określone walory smakowe. Do środków spożywczych zawierających cukry, obok soków owocowych, zalicza się również przeciery owocowe. Nieprawidłowe jest przy tym założenie, że cukry pochodzące z soku lub przecieru owocowego dodanego do napoju należy traktować jako cukry naturalnie występujące w tym napoju. Cukry te są bowiem wprowadzane do produktu wraz z dodanym składnikiem i wpływają na
--	--	---	--	--

		Przetwórców Owoców i Warzyw Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw Polska Federacja Producentów Żywności Grupa Żywiec Sp. z o.o. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Rozlewniczy” Browary Polskie – Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców Konfederacja Lewiatan Pracodawcy RP		jego właściwości smakowe, w tym poziom słodkości. Sok lub przecier owocowy dodawany do napoju nie stanowi zatem naturalnego źródła cukrów w gotowym produkcie, lecz jest składnikiem celowo wykorzystanym przez producenta w celu zwiększenia atrakcyjności produktu dla konsumentów. W konsekwencji dodatek środka spożywczego zawierającego cukry, w postaci soku, przyczynia się również do zwiększenia spożycia tzw. cukrów wolnych.
--	--	---	--	--

5.	art. 1 pkt. 1 projektowanej ustawy (art. 12a ust. 5)	Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków KUPS Krajowa Rada Izb Rolniczych Federacja Gospodarki Żywnościowej RP Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”	Zmiana definicji koncentratu w taki sposób, aby wyłączyć z objęcia podatkiem cukrowym skoncentrowanego soku warzywnego i/lub owocowego. Skoro soki zawierające wyłącznie cukier naturalnie obecnie nie są objęte przedmiotową opłatą, to nieracjonalne i sprzeczne z zasadą proporcjonalności jest opodatkowanie zagęszczanego soku bez dodatku cukru, który przeznaczony jest do rozcieńczania, będącego jedynie odtworzeniem pierwotnego, nieopodatkowanego wyrobu. Proponujemy dodanie w art. 12a pkt b) ust 5): „<i>Koncentratem nie jest produkt otrzymany z soku owocowego i/lub warzywnego, bez dodatku cukrów lub substancji słodzących, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz. Urz. UE L 354 z 31.12.2008, str. 16, późn. zm.).</i>”	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowana w projekcie ustawy definicja napoju jednoznacznie precyzuje, że opłacie podlega płyn do bezpośredniego spożycia bądź koncentrat, do którego dodano cukry, środki spożywcze zawierające cukry lub substancji słodzących (słodzików) lub dodano kofeinę lub taurynę. Definicja ta w żaden sposób nie uwzględnia zagęszczanego soku bez dodatku cukru. Aby koncentrat napoju był objęty opłatą musi mieć dodatek cukru, środka spożywczego zawierającego cukier, substancji słodzących kofeiny lub tauryny.
6.	art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy (art. 12b ust. 2)	Polski Związek Producentów Leków Bez Recepty (PASMI) Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków KUPS Krajowa Rada Izb Rolniczych Federacja Gospodarki Żywnościowej RP Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”	Włączenie postaci stałej suplementów diety: proszków, granulatów, tabletek musujących, tabletek do rozpuszczania i saszetki nie stają się koncentratami napoju wyłącznie dlatego, że przed spożyciem są rozpuszczane w wodzie. Projekt ogranicza wyłączenie z opłaty dotyczącej suplementów diety do postaci napoju w opakowaniach o objętości nieprzekraczającej 200 ml. Kryterium to nie odpowiada rzeczywistej ekspozycji konsumenta na cukry, ponieważ ten sam suplement, stosowany w identycznej zalecanej dziennej porcji, może być oferowany zarówno w opakowaniu 150 ml, jak i 250 ml czy 500 ml – bez żadnego wpływu na ilość faktycznie przyjmowanych składników. Co znamienne, samo uzasadnienie projektu, powołując się na analizę przykładowego syropu, odnosi się nie tylko do zawartości cukrów w 100 ml produktu, lecz również do zawartości cukrów w zalecanej porcji 40 ml. Oznacza to, że projektodawca sam dostrzega, iż właściwą miarą oceny	Uwaga częściowo uwzględniona Doprecyzowano przepis poprzez zastąpienie pojęcia a „objętość” pojęciem „ilości nominalnej”, które stanowi pojęcie bardziej precyzyjne i odnosi się do deklarowanej przez producenta ilości produktu znajdującej się w opakowaniu jednostkowym. Nie uwzględniono uwagi w zakresie uzupełnienia przepisu o jednostki masy. Celem projektowanego rozwiązania jest objęcie opłatą wysoko słodzonych syropów sprzedawanych w opakowaniach zawierających oznaczenie objętości w mililitrach lub litrach. Syropy te, przed wprowadzeniem opłaty od środków spożywczych, funkcjonowały w obrocie jako zwykła żywność lub – ze względu na zawartość witamin i składników mineralnych – jako żywność

		Konfederacja Lewiatan produktu jest sposób jego stosowania (zalecana porcja), a nie objętość opakowania jednostkowego. Ponadto należy zauważyć, że suplementy diety mogą też mieć formę koncentratu, którego ilość nominalna podawana jest w jednostkach masy, a nie w litrach (dla porównania projektowany art. 12f ust. 8 to uwzględnia: „Wysokość opłaty dla koncentratu jest obliczana według stawki 3,00 zł w przeliczeniu odpowiednio na 1 litr albo 1 kg tego koncentratu”). W celu uspoźnienia przepisów proponujemy zmianę art. 12b ust. 2 pkt 2 w następujący sposób: „będących suplementami diety w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 39 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448) w opakowaniach jednostkowych, których objętość ilość nominalna nie przekracza 200 ml lub 200 g.”. Warto podkreślić, że celem suplementu diety nie jest zaspokojenie pragnienia ani dostarczenie energii, lecz uzupełnienie diety poprzez dostarczenie konsumentowi określonej, odmierzonej porcji witamin, składników mineralnych lub innych substancji o działaniu odżywczym lub fizjologicznym, w formie umożliwiającej dawkowanie. Kryterium rozstrzygającym o objęciu produktu opłatą nie powinna być zatem sama jego postać fizyczna ani fakt, że przed spożyciem wymaga on dodania wody, lecz to, czy produkt spełnia ustawowe przesłanki suplementu diety - w tym przesłankę wprowadzenia go do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych. Potraktowanie suplementów diety analogicznie do napojów słodzonych prowadzi do nieuzasadnionego różnicowania sytuacji prawnej produktów o identycznym przeznaczeniu żywieniowym wyłącznie ze względu na ich postać technologiczną, a w konsekwencji do naruszenia zasady proporcjonalności oraz równego traktowania produktów.	wzbogacona. Intencją projektodawcy nie jest natomiast objęcie opłatą suplementów diety, które co do zasady są przeznaczone do uzupełniania normalnej diety i stanowią skoncentrowane źródło witamin, składników mineralnych lub innych substancji wykazujących efekt odżywczy bądź fizjologiczny. Produkty te są wprowadzane do obrotu w formach umożliwiających dawkowanie, takich jak kapsułki, tabletki, drażetki, saszetki z proszkiem, ampułki z płynem, butelki z kroplomierzem oraz inne podobne postacie płynów i proszków przeznaczonych do spożywania w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych. Suplementy diety, dostępne przede wszystkim w aptekach, pełnią funkcję wspomagającą utrzymanie prawidłowego stanu odżywienia organizmu i nie stanowią kategorii produktów, do której kierowane są projektowane rozwiązania. W odniesieniu do sformułowania, iż proponowane w projekcie kryterium pojemności wyrażone w mililitrach nie obejmuje suplementów diety oznaczanych innymi jednostkami miary, tj. miligramami, które również mogą spełniać definicję napoju, trzeba wyjaśnić, że zgodnie z art. 23 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG,
--	--	--	---

				dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1169/2011”, ilość netto danego środka spożywczego jest wyrażana w litrach, centylitrach, mililitrach, kilogramach lub gramach, odpowiednio: a) w jednostkach objętości w przypadku produktów płynnych, b) w jednostkach masy w przypadku innych produktów. W świetle wyżej wymienionej regulacji produkty płynne powinny być znakowane w oparciu o jednostki objętości. Ponadto, intencją projektodawcy jest objęcie opłatą tych suplementów, które są określane jako suplementy diety i będące syropami zawierającymi w swoim składzie przede wszystkim cukier (nawet w ilości powyżej 70 %), prezentowane przez producentów m.in. jako baza do napojów, deserów i koktajli, np. suplement diety w postaci syropu o smaku coli, który zawiera w 100 ml 76 g cukru. W przypadku tego produktu producent zaleca codzienne spożycie 40 ml produktu co daje 30,4 g cukru czyli ponad 6 łyżeczek cukru (!). Taki syrop zawiera w swoim składzie również witaminy C, D, B6 oraz cynk. Sugerowane dawki w żaden sposób nie pokrywają codziennego zapotrzebowania na te substancje.
7.	art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy (art. 12b ust. 5)	Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Rozlewniczy”	Pozostawienie zwolnienia dla napojów zawierających co najmniej 20% soku i do 5 g cukru/100 ml również wtedy, gdy zawierają substancje słodzące.	Uwaga nieuwzględniona Pozostawienie zwolnienia dla napojów zawierających co najmniej 20% soku i do 5 g cukru/100 ml również wtedy, gdy zawierają

	Konfederacja Lewiatan Związek Pracodawców Business Centre Club Gmina Warka Federacja Gospodarki Żywnościowej Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) Krajowa Rada Izb Rolniczych Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw "Unia Owocowa" Grupa Żywiec Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce – Browary Polskie Polska Federacja Producentów	Obejmowanie dodatkowymi obciążeniami produktów, w których zastosowanie substancji słodzących jest elementem ograniczenia zawartości cukru, może prowadzić do efektu odwrotnego od zamierzonego — ograniczać motywację do dalszej poprawy receptur i utrudniać rozwój produktów o obniżonej zawartości cukru lub niższej kaloryczności. Warto, podkreślić, że producenci podążyli wyznaczoną przez ustawodawcę drogą, który w Ustawie o zdrowiu publicznym przewidział wyłączenie z opłaty produktów, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego oraz zawartość cukrów jest mniejsza lub równa 5 g w przeliczeniu na 100 ml napoju. W rezultacie, nie znajduje uzasadnienia zmiana, która obejmie opłatą cukrową te produkty, które zawierają substancje słodzące, pomimo że zawierają co najmniej 20% oraz obniżenia ilości cukrów do 5g/100ml. Należy bowiem zauważyć, że w świetle regulacji polskich oraz prawa Unii Europejskiej substancje słodzące są również składnikami spożywczymi bezpiecznymi i dopuszczonymi do użycia w środkach spożywczych. Proponujemy: zmianę treści artykułu art. 12 b pkt b) ust 2) tiret - w pkt 5 po wyrazie „napoju” dodaje się wyrazy „oraz nie dodano do nich substancji słodzących, kofeiny ani tauryny”. Wprowadzenie takiego podatku może skutkować tym, że konsumenci zaczną sięgać po tańsze napoje dostępne w krajach sąsiednich (m.in. Czechach, Niemczech czy na Litwie), gdzie nie obowiązują podobne obciążenia fiskalne. Jest też duże ryzyko, że rozwinie się rynek nieopodatkowanych zamienników – nastąpi rozkwit nielegalnej produkcji i handlu tanimi napojami w butelkach bez etykiet. Sprzeciwiamy się zmianie mechanizmu dot. obliczania opłaty od napojów z zawartością min. 20% soku owocowego. Projekt niesłusznie obejmuje opłatą produkty zreformułowane zgodnie z duchem obecnej ustawy. Producenci ponieśli znaczne inwestycje w zmianę receptur,	substancje słodzące stoi w sprzeczności z celem jaki przyświecał wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych, tj. stymulowania prozdrowotnych wyborów konsumenckich, poprzez ograniczenie dostępności ekonomicznej napojów słodzonych. Nadmierne korzystanie z łatwo dostępnych i słodkich produktów żywnościowych powoduje realne koszty związane z leczeniem chorób takich jak cukrzyca, choroby układu krążenia oraz szereg innych bezpośrednio związanych z chorobą otyłościową. Istotne jest zatem podejmowanie działań, dzięki którym możliwe jest osiągnięcie celu zdrowotnego przyjętego przy wprowadzaniu opłaty. Objęcie opłatą napojów zawierających substancje słodzące uwzględnia dodatkowe ryzyko, jakie jest związane ze spożywaniem napojów zawierających te substancje, ponieważ spożywanie tych substancji wywołuje negatywne skutki dla zdrowia człowieka. Przeprowadzone w Brazylii badanie (trwające 8 lat) wykazało, że spadek sprawności umysłowej u osób w grupie spożywającej najwięcej słodzików był aż o 62% szybszy. Byli oni o ok. 1,6 roku starsi niż uczestnicy badania o najmniejszej podaży słodzików. Ci spożywający średnią ilość starzeli się o 35% szybciej. Grupa badanych o najmniejszym spożyciu przyjmowała średnio 20 mg/dzień, a ta o najwyższym 191 mg/dzień. To mniej więcej tyle, ile znajduje się w dwóch puszkach dietetycznej coli. Skoro opodatkowanie służy celom zdrowotnym, zasadnym jest zatem
--	---	---	---

		Żywności Związek Pracodawców	technologii i procesów produkcyjnych, aby ograniczyć zawartość cukru w produktach i spełnić warunki dotychczasowych zwolnień.	dodatkowe obciążenie tych napojów, które wywołują zwiększone ryzyko dla zdrowia. W kwestii handlu transgranicznego, należy zauważyć, że coraz więcej państw wprowadza dodatkowe opodatkowanie dla napojów słodzonych, co obniża ryzyko sprowadzania napojów z krajów sąsiadujących.
8.	art. 12c ust. 2 ustawy zmienianej	Instytut Sobieskiego	Uzupełnienie art. 12c ust. 2 ustawy zmienianej poprzez doprecyzowanie, że działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym finansowane ze środków pochodzących z opłaty obejmują w szczególności promowanie wśród społeczeństwa nawyku wyboru napojów niezawierających cukrów, substancji słodzących, kofeiny ani tauryny jako zamiennika napojów objętych opłatą. Wzrost stawek przełoży się na wzrost środków przekazywanych Narodowemu Funduszowi Zdrowia, a w konsekwencji na wzrost środków dostępnych na działania edukacyjne, o których mowa w art. 12c ust. 2 — obecnie sformułowane bardzo ogólnie, bez wskazania pożądanego kierunku edukacji. Jak wskazuje raport Instytutu Sobieskiego „<i>Cukier. Nałóg Polaków</i>” (2025), skala problemu nadwagi i otyłości w Polsce — obejmująca 63% dorosłych Polaków oraz rosnący odsetek dzieci — wymaga nie tylko instrumentów fiskalnych, lecz również systemowej edukacji żywieniowej i promowania konkretnej, zdrowej alternatywy konsumenckiej. W związku z powyższym proponujemy dodanie nowego punktu w art. 1 projektu w brzmieniu: „(...) w art. 12c ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Narodowy Fundusz Zdrowia przeznacza środki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, w tym w szczególności na promowanie wyboru napojów niezawierających cukrów, substancji słodzących, kofeiny ani tauryny, oraz na świadczenia opieki zdrowotnej związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców z chorobami rozwiniętymi na tle	Uwaga nieuwzględniona Procedowany projekt nie wprowadza zmian do art. 12c w związku z czym zgłoszoną uwagę należy uznać za wykraczającą poza zakres przedmiotowy projektu. Niezależnie od powyższego, w ocenie resortu finansów wystarczające jest wykazanie w obowiązującym przepisie 12c, że środki z opłaty od środków spożywczych przeznaczone są na cele edukacyjne. Umieszczenie tego przepisu w rozdziale o opłacie od środków spożywczych oraz doprecyzowanie w dalszej części przepisu, że środki pochodzące z opłaty przeznaczone są również na działania o charakterze edukacyjnym oraz na świadczenia opieki zdrowotnej związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców z chorobami rozwiniętymi na tle niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych, w szczególności z nadwagą i otyłością wskazuje, że chodzi również o edukację w zakresie wyboru napojów niezawierających cukrów, substancji słodzących, kofeiny ani tauryny jako zamiennika napojów objętych opłatą.

			<i>niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych, w szczególności z nadwagą i otyłością”.</i>	
9.	art. 1 pkt. 3 projektowanej ustawy (art. 12f)	Oddolny Ogólnopolski Protest Rolników Instytut Gospodarki Rolnej Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych Krajowe Stowarzyszenie Przetwórców Owoców i Warzyw Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców Grupa Żywiec Sp. z o.o. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Rozlewniczy”	Odstąpienie od projektowanych podwyżek podatku cukrowego oraz rozpoczęcie rzeczywistego dialogu z organizacjami rolniczymi i przedstawicielami krajowego przemysłu spożywczego. Projektowane zmiany uderzają przede wszystkim w polskie sadownictwo i produkcję owoców oraz warzyw. Planowane podwyższenie stawek głównie dotknie producentów jabłek, wiśni, aronii, czerwonej porzeczki czy marchwi, którzy dostarczają surowiec wykorzystywany do produkcji napojów owocowych. Ograniczenie produkcji napojów wskutek gwałtownego wzrostu podatku oznacza automatycznie zmniejszenie zapotrzebowania na polskie owoce i warzywa, spadek cen skupu oraz pogorszenie dochodów gospodarstw rolnych. W praktyce państwo nakłada dodatkowy ciężar na sektor, który od lat zmaga się z rosnącymi kosztami produkcji, niestabilnością rynku oraz presją importową. Forma tak wysokiego podatku cukrowego może nie tylko zmniejszać popyt na napoje bezalkoholowe, ale też prowadzić do długofalowego spowolnienia rozwoju sektora, ograniczenia inwestycji i innowacyjności oraz obniżenia konkurencyjności producentów.	Uwaga nieuwzględniona Proponowane zmiany mają umożliwić bardziej skuteczną realizację celu, jaki przyświecał wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych, tj. stymulowania prozdrowotnych wyborów konsumenckich, poprzez ograniczenie dostępności ekonomicznej napojów słodzonych. Nadmierne korzystanie z łatwo dostępnych i słodkich produktów żywnościowych powoduje realne koszty związane z leczeniem chorób takich jak cukrzyca, choroby układu krążenia oraz szereg innych bezpośrednio związanych z chorobą otyłościową. Istotne jest zatem podejmowanie działań, dzięki którym możliwe jest osiągnięcie celu zdrowotnego przyjętego przy wprowadzaniu opłaty. Obowiązująca wysokość opłaty została przyjęta w 2020 r. i znacząco odbiega od aktualnych cen napojów. W konsekwencji obecna opłata jest niewystarczająca, aby wpłynąć na zachowania konsumentów oraz realizować cele zdrowotne przyjęte przy jej wprowadzaniu. Z danych dotyczących sprzedaży napojów, wynika, że w pierwszym roku obowiązywania opłaty nastąpił spadek sprzedaży napojów gazowanych o 19%, jednakże w kolejnych latach wielkość sprzedaży tych napojów powróciła do poziomu sprzed wprowadzenia opłaty. Niski udział opłaty „cukrowej” w cenie napoju zwiększa ich dostępność cenową. W napoju gazowanym o pojemności 330 ml, którego aktualna cena wynosi ok. 4,20 zł, należna opłata od środków spożywczych to zaledwie

		Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce – Browary Polskie Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców Marcin Ostajewski Konfederacja Lewiatan Pracodawcy RP Związek Pracodawców Business Centre Club Związek Przedsiębiorców i Pracodawców Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS)	0,30 zł. Z kolei wysokość należnej opłaty od napoju energetycznego o pojemności 250 ml, zawierającego 11g cukru oraz kofeinę i taurynę, to zaledwie 0,23 zł, podczas gdy cena tego napoju to ok. 4,99 zł. Wniosek z tego jest taki, że obowiązująca wysokość opłaty nie jest wystarczająca by stymulować wybory konsumenckie. Ponadto, zgodnie z zaleceniami VATT Institute for Economic Research dotyczącymi projektowania podatków behawioralnych, ich skuteczność uzależniona jest w szczególności od wysokości stawek podatkowych. Nie powinny one być bardzo niskie, ponieważ wynikająca z tego zmiana w zachowaniach konsumentów i związane z nią korzyści zdrowotne mogą być zbyt małe, aby je zidentyfikować. Trzeba również zauważyć, że to nie opłata jest przyczyną tak znacznego wzrostu cen napojów. Jak wynika z danych GUS, średnia cena 1 litra napoju w 2020 r. wynosiła 3,50 zł., a w 2021 r. po wprowadzeniu opłaty – 3,37 zł. W kolejnych latach cena napoju dalej rosła do poziomu: 4,08 zł w 2022 r. oraz 4,70 zł w 2023 r. Wysokość opłaty nie była podnoszona od momentu jej wprowadzenia, a mimo to cena 1 litra napoju w 2024 r kształtowała się w granicach 5,00 zł. Zatem to nie opłata spowodowała wzrost cen w branży napojów, bowiem nie była podwyższana od jej wprowadzenia. Za daleko idące należy uznać twierdzenie, że projektowane zmiany uderzą przede wszystkim w polskie sadownictwo i produkcję owoców oraz warzyw oraz, że planowane podwyższenie stawek głównie
--	--	---	---

		Krajowa Rada Izb Rolniczych Federacja Gospodarki Żywnościowej RP Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw "Unia Owocowa"		dotknie producentów jabłek, wiśni, aronii, czerwonej porzeczki czy marchwi, którzy dostarczają surowiec wykorzystywany do produkcji napojów owocowych. Przede wszystkim należy zauważyć, że procedowany projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw UD 290 zwalnia z obowiązku zapłaty opłaty napoje będące nektarami owocowymi z owoców o wysokiej kwasowości m in. z wiśni, i czerwonej porzeczki w których zawartość cukrów jest równa lub mniejsza niż 13g w przeliczeniu na 100 ml napoju, oraz nie dodano do nich substancji słodzących, kofeiny ani tauryny. Zmiana wysokości opłaty pozostaje bez wpływu na produkcję tych owoców. Ponadto, jak podaje Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (pismo RRE.wpr.071.74.2026) branża napojowa wykorzystuje jedynie od 1% do 6% ogólnej produkcji owoców kwaśnych. Z kolei roczne wykorzystanie jabłek do produkcji napojów, w tym soków, wg Krajowej Unii Producentów Soków (bez produkcji zagęszczonych soków i przecierów) wynosi ok 405 tys. co stanowi ponad 10% zbiorów jabłek.
10.	art. 1 pkt. 3 projektowanej ustawy (art. 12f)	Polskie Towarzystwo Otyłości Dziecięcej	Wprowadzenie corocznej waloryzacji stawek co najmniej o inflację. Opłata powinna być ustalona na takim poziomie, aby realnie wpływała na dostępność ekonomiczną napojów słodzonych i wzmacniała wybór produktów korzystniejszych zdrowotnie, w szczególności wody jako podstawowego napoju w codziennej diecie. Jednocześnie samo jednorazowe podwyższenie stawek nie rozwiąże problemu w sposób systemowy zatem postulujemy o coroczną waloryzację stawek co najmniej o inflację. Dodatkowo należy	Uwaga nieuwzględniona Przewidziane w projekcie stawki opłaty od środków spożywczych mają na celu bardziej skuteczne stymulowanie prozdrowotnych wyborów konsumenckich, poprzez ograniczenie dostępności ekonomicznej napojów słodzonych. Jednak dokonując oceny wpływu wysokości stawek na konsumpcję napojów słodzonych, nie można pominąć zmian systemowych w

			wprowadzić obowiązkowy przegląd stawek i skutków działania opłaty prowadzony co 3 lata. Przegląd ten powinien mieć charakter merytoryczny i obejmować nie tylko wskaźniki ekonomiczne, ale również dane zdrowotne i rynkowe.	obszarze opłaty od środków spożywczych, które procedowane są w projekcie UD290 - one również będą miały wpływ na poziom konsumpcji napojów. Z tego też względu, bez oceny w jakim zakresie proponowane zmiany wpłyną na wybory konsumenckie, wprowadzanie obowiązku corocznej waloryzacji stawek jest niezasadne.
11.	art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy (art. 12f ust. 1-3)	Instytut Staszica Krajowa Sekcja Przemysłu Piwowarskiego „NSZZ Solidarność” Amerykańska Izba Handlowa w Polsce (AmCham) Polski Związek Producentów Leków Bez Recepty (PASMI) Fundacja im. XBW Ignacego Krasickiego Polska Izba Handlu Federacja Przedsiębiorców Polskich	Sprzeciw wobec projektowanych zmian stawek opłaty Projekt sprowadza w dużej mierze do podwyżki daniny. Do tej pory system podatkowy zachęcał do utrzymania większego udziału naturalnego komponentu owocowego w recepturach. Dzięki temu konsument miał dostęp do produktów o wyższej zawartości soku, a krajowi producenci owoców mieli stabilny rynek zbytu. W konsekwencji wzrost opłaty przełoży się na ceny, natomiast spadek popytu wymusi na części firm szukanie oszczędności. Takim ruchem państwo pod hasłem ochrony zdrowia doprowadzi do obniżenia jakości produktów dostępnych na rynku. Spadek produkcji napojów z udziałem soku oznacza mniejsze zapotrzebowanie na surowiec, a w konsekwencji większą presję na ceny skupu. Projekt nie może być oceniany wyłącznie przez pryzmat potencjalnych wpływów do Narodowego Funduszu Zdrowia. Trzeba uwzględnić skutki dla całego łańcucha: sadowników, punktów skupu, przetwórci, producentów napojów, logistyki, dostawców opakowań, handlu i konsumentów. Podwyższenie opłaty cukrowej będzie szczególnie dotkliwie dla mniejszych i średnich producentów oraz dla firm działających w niższych segmentach cenowych. Ponadto nie przedstawiono przekonujących dowodów, że konsumenci po wzroście cen wybiorą zdrowsze produkty. Jeżeli w obecnym systemie istnieją luki, należy je precyzyjnie wskazać i uszczelnić. Problemem jest obchodzenie opłaty przez określone produkty, wówczas odpowiedź powinna być punktowa. Jeśli celem jest ograniczenie spożycia cukru dodanego, przepisy powinny być proporcjonalne i dobrze adresowane. Przed dalszym procedowaniem projektu rząd powinien przedstawić pogłębioną ocenę skutków regulacji. Powinna ona obejmować	Uwaga nieuwzględniona Proponowane zmiany mają umożliwić bardziej skuteczną realizację celu, jaki przyświecał wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych, tj. stymulowania prozdrowotnych wyborów konsumenckich, poprzez ograniczenie dostępności ekonomicznej napojów słodzonych. Nadmierne korzystanie z łatwo dostępnych i słodkich produktów żywnościowych powoduje realne koszty związane z leczeniem chorób takich jak cukrzyca, choroby układu krążenia oraz szereg innych bezpośrednio związanych z chorobą otyłościową. Istotne jest zatem podejmowanie działań, dzięki którym możliwe jest osiągnięcie celu zdrowotnego przyjętego przy wprowadzaniu opłaty. Obowiązująca wysokość opłaty została przyjęta w 2020 r. i znacząco odbiega od aktualnych cen napojów. W konsekwencji obecna opłata jest niewystarczająca, aby wpłynąć na zachowania konsumentów oraz realizować cele zdrowotne przyjęte przy jej wprowadzaniu. Z danych dotyczących sprzedaży napojów, wynika, że w pierwszym roku obowiązywania opłaty nastąpił spadek sprzedaży napojów gazowanych o 19%, jednakże w kolejnych latach wielkość sprzedaży tych napojów powróciła do

			nie tylko prognozowane wpływy do NFZ, ale również wpływ na ceny detaliczne, wolumen sprzedaży, sytuację małych i średnich producentów, popyt na owoce, przetwórstwo, zatrudnienie, inwestycje oraz ryzyko rozwoju zakupów transgranicznych i szarej strefy. Projekt wymaga ponownej analizy, realnych konsultacji i wyraźnego oddzielenia celu zdrowotnego od fiskalnego. Zmiana podnosząca opłatę od napojów zawierających kofeinę lub taurynę, nie została poparta analizą potwierdzającą jej skuteczność zdrowotną, natomiast może skutkować znaczącym wzrostem cen detalicznych, pogorszeniem sytuacji przedsiębiorców oraz ograniczeniem dostępności produktów dla konsumentów.	poziomu sprzed wprowadzenia opłaty. Niski udział opłaty „cukrowej” w cenie napoju zwiększa ich dostępność cenową. W napoju gazowanym o pojemności 330 ml, którego aktualna cena wynosi ok. 4,20 zł, należna opłata od środków spożywczych to zaledwie 0,30 zł. Z kolei wysokość należnej opłaty od napoju energetycznego o pojemności 250 ml, zawierającego 11g cukru oraz kofeinę i taurynę, to zaledwie 0,23 zł, podczas gdy cena tego napoju to ok. 4,99 zł. Wniosek z tego jest taki, że obowiązująca wysokość opłaty nie jest wystarczająca by stymulować wybory konsumenckie. Ponadto, zgodnie z zaleceniami VATT Institute for Economic Research dotyczącymi projektowania podatków behawioralnych, ich skuteczność uzależniona jest w szczególności od wysokości stawek podatkowych. Nie powinny one być bardzo niskie, ponieważ wynikająca z tego zmiana w zachowaniach konsumentów i związane z nią korzyści zdrowotne mogą być zbyt małe, aby je zidentyfikować.
12.	art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy (art. 12f ust. 3)	Energy Drinks EUROPE (EDE)	Sprzeciw wobec podwyższenia stałej opłaty od dodanej kofeiny i tauryny. Podwyższenie stałej opłaty od dodanej kofeiny i tauryny o 900% jest arbitralne, dyskryminacyjne i grozi wywołaniem nieuczciwych zakłóceń rynku, nie przynosząc istotnych korzyści fiskalnych – zwłaszcza biorąc pod uwagę ograniczoną wielkość rynku. Projekt ustawy nie tylko nieprawidłowo ocenia bezpieczeństwo napojów energetycznych i ich składników, lecz ponadto błędnie zakłada, że kofeina, tauryna i guarana są składnikami kalorycznymi. Tymczasem nie mają one wpływu na otyłość ani na kaloryczność produktów spożywczych i napojów, a ich bezpieczeństwo zostało wielokrotnie potwierdzone przez EFSA i inne organy naukowe.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja podwyższenia wysokości opłaty od środków spożywczych za obecność w napoju kofeiny lub tauryny uwzględnia dodatkowe ryzyko, jakie jest związane ze spożywaniem napojów energetycznych, które zawierają te substancje, ponieważ spożywanie tych substancji wywołuje negatywne skutki dla zdrowia człowieka. Zasadniczym argumentem wskazywanym przy wprowadzaniu dodatkowej stawki opłaty za zawartość w napoju kofeiny lub tauryny był niekorzystny wpływ napojów energetycznych na zdrowie oraz rosnące

			Ponadto, produkty objęte dyskryminacyjnymi opłatami od kofeiny i tauryny już podlegają proponowanemu podwyższeniu stawek od cukru/substancji słodzących, co prowadziłoby do zwiększenia podwójnego obciążenia finansowego. Takie podwójne opodatkowanie narusza zasady równości i słuszności, na których opiera się polski system podatkowy, oraz stworzyłoby poważne zakłócenie rynku na niekorzyść napojów gotowych do spożycia, które prawdopodobnie istotnie wpłynęłoby na sprzedaż napojów gotowych do spożycia z substancjami aktywnymi, negatywnie oddziałując na podstawę naliczania opłaty (a w konsekwencji na pobierane wpływy) w proponowanym modelu opłat od środków spożywczych.	spożycie takich napojów. Ze względu na skład (m.in. znaczną zawartość kofeiny i tauryny) nie są to produkty obojętne dla zdrowia. Jak podaje Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej: „Kofeina nie jest składnikiem odżywczym, ale substancją psychoaktywną, stosowaną w żywności najczęściej ze względu na takie właśnie działanie fizjologiczne. Spożywanie jej w niewielkich ilościach korzystnie stymuluje aktywność centralnego układu nerwowego, natomiast w przypadku większych dawek mogą pojawiać się objawy rozdrażnienia, niepokoju, napady lęku, bezsenność lub zaburzenia koordynacji ruchowej (...).”. Ponadto, jak wskazuje dr Cichocki (Przegląd Lekarski nr 2012/69/ 10), u osób regularnie spożywających napoje bogate w kofeinę odnotowuje się takie niepokojące symptomy jak: • kołatanie serca, • wzrost ciśnienia krwi, • uczucie niepokoju, • ból w klatce piersiowej, • płytki i przyspieszony oddech, • zawroty i ból głowy, • incydenty żołądkowo-jelitowe. Skoro opodatkowanie służy celom zdrowotnym, zasadnym jest zatem dodatkowe obciążenie tych napojów, które wywołują zwiększone ryzyko dla zdrowia.
13.	art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy (art. 12f ust. 6)	Związek Producentów cukru w Polsce i Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego	Sprzeciw wobec zmiany wysokości maksymalnej stawki opłaty Planowane stawki są rażąco nieproporcjonalne do polskich warunków społeczno-gospodarczych. Po zmianach maksymalna stawka opłaty cukrowej wyniosłaby 1,80 zł/l, czyli około 0,42 euro/l. Byłoby to obciążenie wyższe niż w	Uwaga nieuwzględniona Dotychczasowa wysokość maksymalnego obciążenia, ustalana w odmiennych uwarunkowaniach rynkowych, w praktyce traci swoją realną wartość oddziaływania, m.in. w wyniku zmian cen oraz rosnącej

		Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) Polska Izba Handlu Federacja Przedsiębiorców Polskich Instytut Gospodarki Rolnej Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców Pracodawcy RP Związek Przedsiębiorców i Pracodawców Konfederacja Lewiatan	państwach o znacznie większej sile nabywczej konsumentów. Przy niższych dochodach polskich gospodarstw domowych relatywny ciężar opłaty byłby szczególnie dotkliwy. Podwyżka będzie miała bezpośredni wpływ na ceny detaliczne. Tak drastyczne podniesienie maksymalnej stawki opłaty cukrowej ograniczy sprzedaż napojów i może zmusić wiele polskich firm do zmniejszenia produkcji, co w konsekwencji będzie skutkowało koniecznością redukcji zatrudnienia. Po wprowadzeniu zwiększonej opłaty cukrowej można spodziewać się istotnego obniżenia konkurencyjności przedsiębiorstw działających w sektorze napojowym, spadku inwestycji. Szacunki wskazują, że wzrost kosztów produkcji i ograniczenie popytu mogą przełożyć się na obniżenie obrotów firm o kilkanaście procent, co w konsekwencji wpłynie na redukcję miejsc pracy, szczególnie w okresach sezonowego wzrostu zatrudnienia w produkcji i logistyce. Negatywne skutki odczuje również rolnictwo. Już teraz szacuje się, że zapotrzebowanie polskiego przemysłu napojowego na owoce i warzywa (takie jak jabłka, marchew, czarna porzeczka, wiśnia czy aronia) spadnie nawet o 75% w stosunku do obecnego zużycia. Wynika to zarówno z wrażliwości cenowej konsumentów reagujących na drożejące produkty, jak i z konieczności redukcji zawartości soków w napojach do znacznie niższej, średniej europejskiej.	dostępności wysoko przetworzonych napojów. Wprowadzenie wyższego limitu pozwoli na lepsze dostosowanie poziomu opłaty do aktualnych warunków rynkowych oraz zwiększy jej funkcję bodźcową, zachęcając producentów do dalszej reformulacji produktów i ograniczania zawartości składników niepożądanych z punktu widzenia zdrowia publicznego. Zmiana ta przyczyni się również do zwiększenia efektywności systemu poprzez zapewnienie adekwatności maksymalnego poziomu opłaty do realizowanych celów regulacyjnych, w szczególności ograniczania spożycia napojów o wysokiej zawartości cukrów i innych substancji wpływających na utrwalanie preferencji dla smaku słodkiego. Zaproponowana wysokość opłaty maksymalnej od napoju będącego płynem do bezpośredniego spożycia stanowi górną granicę opłaty jaka może być naliczana za litr napoju. Trzeba pamiętać, że w przypadku napojów z dużą zawartością cukru np. 11g i z dodatkiem kofeiny lub tauryny przy braku maksymalnej granicy, opłata wyniosłaby 2,30 zł za litr. Za daleko idące należy uznać twierdzenie, że negatywne skutki projektowanych zmian odczuje również rolnictwo ponieważ zapotrzebowanie polskiego przemysłu napojowego na owoce i warzywa (takie jak jabłka, marchew, czarna porzeczka, wiśnia czy aronia) spadnie nawet o 75% w stosunku do obecnego zużycia. Przed wszystkim należy zauważyć, że procedowany projekt <i>ustawy o zmianie</i>
--	--	---	--	--

				<i>ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw UD 290</i> zwalnia z obowiązku zapłaty opłaty napoje będące nektarami owocowymi z owoców o wysokiej kwasowości m in. z wiśni, i czerwonej porzeczki w których zawartość cukrów jest równa lub mniejsza niż 13g w przeliczeniu na 100 ml napoju, oraz nie dodano do nich substancji słodzących, kofeiny ani tauryny. Zmiana wysokości maksymalnej stawki opłaty pozostaje bez wpływu na produkcję tych owoców. Ponadto, jak podaje Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi branża napojowa wykorzystuje jedynie od 1% do 6% ogólnej produkcji owoców kwaśnych. Z kolei roczne wykorzystanie jabłek do produkcji napojów, w tym soków, wg Krajowej Unii Producentów Soków (bez produkcji zagęszczonych soków i przecierów) wynosi ok 405 tys. co stanowi ponad 10% zbiorów jabłek.
14.	art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy (art. 12f ust. 6)	Polskie Towarzystwo Otyłości Dziecięcej	Pozytywnie należy ocenić podwyższenie limitu maksymalnej opłaty. Jednocześnie sam mechanizm limitu maksymalnego wymaga dalszej analizy. Limit może pełnić funkcję porządkującą i zabezpieczającą przed skrajnie wysokim obciążeniem, ale nie powinien osłabiać podstawowej zasady, zgodnie z którą wysokość opłaty powinna być proporcjonalna do zawartości cukru oraz obecności dodatkowych składników, takich jak kofeina lub tauryna. Zauważamy tu problem polegający na tym, że po osiągnięciu limitu maksymalnego dalszy wzrost zawartości cukru lub obecność dodatkowych składników nie skutkują już wyższą opłatą. Może to zmniejszać bodziec do reformulacji produktów o najbardziej niekorzystnym profilu żywieniowym.	Uwaga nieuwzględniona Określenie maksymalnej wysokości opłaty na poziomie 1,80 za 1 litr napoju zapobiega skrajnie wysokiemu obciążeniu opłatą.

			Np.: napój zawierający 11 g cukru/100 ml oraz kofeinę lub taurynę generowałby opłatę obejmującą: 0,70 zł części stałej, 0,60 zł części zmiennej za cukier powyżej 5 g/100 ml oraz 1,00 zł za kofeinę lub taurynę. Łącznie dawałoby to 2,30 zł za litr. Zastosowanie limitu maksymalnego obniżałoby faktyczną opłatę do 1,80 zł za litr. Oznacza to, że produkty szczególnie problematycznie zdrowotnie mogą być objęte niższą opłatą niż wynikałoby to z konstrukcji samej opłaty.	
15.	art. 1 pkt. 3 projektowanej ustawy (art. 12f ust. 8 i 9)	Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Rozlewniczy” Konfederacja Lewiatan	Jednolita stawka dla koncentratów Potrzeba doprecyzowania pojęcia koncentratu nie uzasadnia jednolitej stawki niezależnej od: rzeczywistej zawartości cukrów, obecności jedynie substancji słodzących, proporcji rozcieńczania, liczby litrów gotowego napoju możliwych do uzyskania, postaci koncentratu czy kanału dystrybucji. Proponowany sposób naliczania oraz wysokość opłaty od koncentratów narusza zasady proporcjonalności oraz równego traktowania podmiotów wprowadzających napoje gotowe wobec podmiotów wprowadzających koncentraty, a więc prowadzi do skutku odwrotnego do deklarowanego w uzasadnieniu celu wyrównania obciążeń. Należy również zauważyć, że projekt wprowadza koncentraty jako samodzielną kategorię objętą opłatą i ustanawia dla nich odrębną stawkę, ale nie zmienia art. 12d–12g ustawy. Problem jest konkretny: art. 12g ust. 2 pkt 7 lit. b i c – określające treść obowiązkowej informacji o wysokości opłaty – odwołują się wyłącznie do napojów określonych w art. 12f ust. 1 i 3 oraz do liczby litrów napojów. Przepisy te nie obejmują koncentratów objętych projektowanym art. 12f ust. 8 ani danych wyrażanych w kilogramach. W konsekwencji obowiązujący wzór informacji nie pozwala prawidłowo wykazać ilości i opłaty dla koncentratów, co czyni nową stawkę materialnie ustanowioną, lecz proceduralnie nierozliczalną. Dodatkowo proponujemy wykreślić obowiązek zaokrąglania zawsze w górę albo zastąpić go zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku według zasad matematycznych.	Uwaga częściowo uwzględniona Treść art. 12d–12g zostanie uzupełniona w taki sposób, aby uwzględniała zmiany przewidziane w projekcie. Należy również wskazać, że projektowany art. 12f ust. 9 przewiduje, zgodnie z zasadami matematycznymi, że do obliczenia wysokości opłaty dla napoju będącego koncentratem ilość litrów albo kilogramów tego koncentratu jest zaokrąglana w górę do części setnych czyli do dwóch miejsc po przecinku. Natomiast określenie jednolitej stawki dla wszystkich koncentratów wynika z ich różnorodności i sposobu używania – jedne koncentraty są wykorzystywane jako napój po rozcieńczeniu, a niektóre jako niewielki dodatek np. do wody lub herbaty. Stopień rozcieńczenia koncentratu jest uzależniony od indywidualnych preferencji smakowych konsumenta. Zatem specyficzny charakter koncentratów powoduje, że ostateczna ilość cukrów w wytworzonym przez konsumenta napoju jest trudna do oszacowania.

16.	art. 3 projektowanej ustawy	Krajowa Sekcja Przemysłu Piwowarskiego „NSZZ Solidarność” Amerykańska Izba Handlowa w Polsce (AmCham) Polski Związek Producentów Leków Bez Recepty (PASMI) Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) Krajowa Rada Izb Rolniczych Federacja Gospodarki Żywnościowej RP Federacja Przedsiębiorców Polskich Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw "Unia Owocowa" Krajowe Stowarzyszenie Przetwórców Owoców i Warzyw	Wydłużenie vacatio legis – co najmniej 6-12 miesięcy. W projekcie zmian ustawy wskazano, że mają one zacząć obowiązywać po upływie ok. 4 miesięcy od prawdopodobnego dnia ogłoszenia. Podkreślenia wymaga fakt, że wprowadzenie tak istotnych zmian w opłacie cukrowej nakłada na producentów szereg dodatkowych obowiązków związanych z ich wdrożeniem, np.: dostosowanie receptur, oznakowania, systemów sprzedażowych, księgowych i raportowych, a także umów handlowych i zapasów magazynowych. Termin wejścia w życie powinien uwzględniać równoległe wdrażanie innych obowiązków regulacyjnych.	Uwaga nieuwzględniona Proponowany termin wejścia w życie ustawy, tj. 1 stycznia 2027 r., wynika z potrzeby zapewnienia skutecznej realizacji celów zdrowotnych będących podstawą funkcjonowania opłaty od środków spożywczych, a także z ważnego interesu publicznego polegającego na wzmocnieniu finansowania Narodowego Funduszu Zdrowia. Ma to szczególne znaczenie w kontekście rosnącej skali nadwagi i otyłości w społeczeństwie oraz związanej z tym konieczności finansowania zarówno działań profilaktycznych, jak i świadczeń zdrowotnych służących leczeniu chorób będących następstwem otyłości. Należy również zauważyć, że zasadniczą część zmian objętych projektem była przedmiotem konsultacji publicznych prowadzonych od 16 września 2025 r. w ramach projektu ustawy UD290. Z kolei planowane podwyższenie wysokości opłaty było publicznie zapowiadane przez Ministra Finansów pod koniec 2025 r., po zawetowaniu przez Prezydenta RP ustawy z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Tym samym podmioty objęte projektowanymi regulacjami posiadają wiedzę o kierunku planowanych zmian od dłuższego czasu.
-----	-----------------------------	--	--	---

		Federacja Związków Zawodowych Pracowników Przemysłu Spożywczego Grupa Żywiec Sp. z o.o. Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Rozlewniczy” Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw		
17.	OSR	Fundacja im. XBW Ignacego Krasickiego Polska Izba Handlu Gmina Warka Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców Federacja Związków Zawodowych Pracowników Przemysłu Spożywczego	Wprowadzenie do ustawy mechanizmu wyodrębnionego rachunku celowego dla wpływów z opłaty od środków spożywczych, wraz z obowiązkiem corocznego raportowania efektów zdrowotnych finansowanych działań, w miejsce obecnego wpływania środków do ogólnego budżetu Narodowego Funduszu Zdrowia oraz o rozważenie skutków regulacji dla regionów sadowniczych i przeprowadzenie rzetelnych konsultacji. Projekt powinien zostać poprzedzony analizą pokazującą nie tylko możliwe wpływy do sektora finansów publicznych, lecz także realny wpływ na zdrowie, ceny, zachowania konsumentów oraz sytuację polskich rolników. Szczególnie ważne jest wykazanie, że proponowana podwyżka przyniesie wymierny efekt zdrowotny. Dotychczasowe doświadczenia z opłatą cukrową nie dają takich podstaw. Uzupełnienie OSR o: • rzetelną ocenę skutków regulacji dla zatrudnionych oraz dla gospodarstw domowych o niskich dochodach, • prognozę zmiany struktury popytu na napoje w podziale na kategorie objęte opłatą i zwolnione z niej,	Uwaga wykracza poza zakres przedmiotowy projektu Art. 12c ustawy jednoznacznie wskazuje, że Narodowy Fundusz Zdrowia przeznacza środki z opłaty od środków spożywczych na działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz na świadczenia opieki zdrowotnej związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców z chorobami rozwiniętymi na tle niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych, w szczególności z nadwagą i otyłością. W OSR wykazano możliwość wpływu projektowanych zmian na gospodarstwa domowe, natomiast efekty wprowadzonych zmian będą monitorowane, na wewnętrzne potrzeby Ministra Finansów i Gospodarki, poprzez porównanie danych dotyczących wolumenu sprzedaży napojów słodzonych

		Grupa Żywiec Sp. z o.o. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji Marcin Ostajewski Instytut Sobieskiego	w horyzoncie co najmniej 3 lat od wejścia w życie ustawy.	deklarowanych w informacjach o opłacie CUK-1 złożonych po wprowadzeniu projektowanych zmian, w stosunku do wykazanego w informacjach CUK-1 wolumenu sprzedaży w okresie poprzedzającym wejście w życie projektowanych zmian.
18.	OSR	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw	Projektowane rozwiązania zakładają podwyższenie stawek opłaty cukrowej i rozszerzenia zakresu produktów objętych przedmiotową opłatą, co przekładać się może na zwiększenie obciążeń przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze produkcji i dystrybucji napojów, a także podmiotów funkcjonujących w szeroko rozumianym łańcuchu dostaw sektora spożywczego. W związku z powyższym postulujemy o: • przeprowadzenie pogłębionej analizy kosztów regulacyjnych ponoszonych przez mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, • ocenę wpływu projektowanych zmian na konkurencyjność przedsiębiorców sektora MŚP, • dokonanie oceny skutków skumulowania projektowanych obowiązków z innymi obciążeniami regulacyjnymi nakładanymi obecnie na przedsiębiorców.	Uwaga nieuwzględniona W OSR wykazano oddziaływanie projektowanych zmian na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
19.	Uwaga ogólna	Związek Producentów cukru w Polsce i Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców	Środki z opłaty cukrowej nie są wydatkowane w sposób wystarczająco przejrzysty i zgodny z pierwotnymi założeniami. Miały wspierać profilaktykę i leczenie chorób związanych z niewłaściwymi zachowaniami zdrowotnymi, jednak w praktyce zasiły ogólny budżet NFZ i nie doprowadziły do realnego wzrostu nakładów na działania profilaktyczne, co potwierdziła kontrola NIK. Warto podkreślić, że kontrola NIK w szczególności zaleciła, aby art. 12c ust. 2 jednoznacznie wskazywał, że środki z opłaty cukrowej stanowią dodatkowe źródło finansowania –	Uwaga wykracza poza zakres przedmiotowy projektu Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o zdrowiu publicznym (art.12e) Narodowy Fundusz Zdrowia otrzymuje 96,5% wpływów z opłaty i to NFZ odpowiada za wykorzystanie tych środków na działania zgodne z celami ustawowymi.

		Energy Drinks EUROPE (EDE) Pracodawcy RP Związek Przedsiębiorców i Pracodawców Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych	odrębne od składek na ubezpieczenie zdrowotne – profilaktyki i leczenia pacjentów z nadwagą i otyłością, a także aby Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia był zobowiązany do prowadzenia odrębnego rejestru kosztów świadczeń finansowanych z opłaty cukrowej. NIK zaleciła również doprecyzowanie obowiązku sprawozdawczego, w tym w odniesieniu do danych dotyczących środków wydatkowanych na poszczególne zadania finansowane z opłaty cukrowej oraz udziału tych środków w ogólnej kwocie przeznaczanej na takie zadania. Przed jakąkolwiek dyskusją o podwyższeniu opłaty konieczne jest zapewnienie przejrzystego mechanizmu wydatkowania środków oraz rzetelna ocena skuteczności obecnych przepisów.	Rekomendacje NIK dotyczące faktycznego przeznaczanie środków z opłaty cukrowej, prowadzenia ewidencji wydatków zostały skierowane do Ministerstwa Zdrowia i NFZ.
20.	Uwaga ogólna	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków	1. Wprowadzenie obowiązku wyodrębnienia w planie finansowym Narodowego Funduszu Zdrowia odrębnej pozycji obejmującej zarówno wpływy z tego tytułu, jak i wydatki finansowane z tych środków. 2. Obowiązek corocznego raportowania wpływów i wydatków z opłaty cukrowej. Raport powinien pozwalać na jednoznaczną ocenę czy środki te zostały wykorzystane zgodnie z prozdrowotnym celem opłaty, w szczególności na profilaktykę, edukację zdrowotną oraz leczenie chorób związanych z niewłaściwymi wyborami i zachowaniami zdrowotnymi, takich jak cukrzyca typu 2, nadwaga czy otyłość. 3. Powołanie zespołu międzyresortowego ds. wykorzystania środków z opłaty cukrowej - w skład zespołu powinni wejść przedstawiciele kluczowych resortów i instytucji publicznych, w szczególności Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Finansów, Narodowego Funduszu Zdrowia, a także eksperci kliniczni, eksperci zdrowia publicznego oraz przedstawiciele organizacji pacjenckich. Powołanie takiego zespołu jest uzasadnione potrzebą zapewnienia bardziej skoordynowanego, przejrzystego i celowego podejścia do wydatkowania środków z opłaty cukrowej.	Uwaga wykracza poza zakres przedmiotowy projektu – należy do zakresu kompetencji Ministerstwa Zdrowia

21.	Uwaga ogólna	Związek Pracodawców Business Centre Club Instytut Gospodarki Rolnej Oddolny Ogólnopolski Protest Rolników	Objęcie opłatą słodczy Projekt w żaden sposób nie rozwiązuje problemów zdrowotnych społeczeństwa. Otyłość i choroby dietozależne są skutkiem wielu czynników – niewłaściwego stylu życia, braku aktywności fizycznej oraz nieprawidłowych nawyków żywieniowych. Obciążanie wyłącznie jednej kategorii produktów nie zmieni tych zjawisk, natomiast znacząco zwiększy koszty życia Polaków. Jeżeli ustawodawca deklaruje wolę konsekwentnego ograniczania spożycia cukru, to ewentualna dyskusja o rozszerzeniu zakresu opłaty powinna koncentrować się na produktach spożywanych przede wszystkim dla przyjemności, a nie na produktach podstawowych lub żywności o istotnej wartości odżywczej. Zatem warto rozważyć definicję słodczy jako: produktów spożywczych przeznaczonych do bezpośredniego spożycia, których dominującą funkcją konsumencką jest funkcja deserowa, przekąskowa lub przyjemnościowa, zawierających dodane cukry lub inne substancje słodzące, obejmujących w szczególności wyroby czekoladowe, cukierki, batony, praliny, drażetki, karmelki, lizaki, żelki, gumy rozpuszczalne, chałwę, wyroby marcepanowe, masy cukiernicze oraz inne podobne produkty, z wyłączeniem produktów podstawowych, produktów mlecznych, owoców, produktów zbożowych podstawowego spożycia oraz produktów, których zasadniczą funkcja żywieniowa nie ma charakteru deserowego lub przekąskowego. Projekt wprowadza selektywne obciążenie jednej grupy produktów, pomimo że napoje bezalkoholowe nie są głównym źródłem spożycia cukru przez Polaków. Nie można również zaakceptować nierównego traktowania poszczególnych grup produktów. Podczas gdy napoje owocowe produkowane z wykorzystaniem polskich surowców zostaną objęte drastycznie wyższymi obciążeniami, wiele innych produktów zawierających znacznie większe ilości cukru pozostanie poza zakresem	Uwaga wykracza poza zakres przedmiotowy projektu. Nie można zgodzić się z twierdzeniem, że wprowadzana opłaty nie wpływa na poprawę wyników zdrowotnych. Z badań prowadzonych przez VATT Institute for Economic Research wynika, że podniesienie podatku od napojów słodzonych w 2014 r. w Finlandii skutkowało spadkiem ich konsumpcji. Jednocześnie odnotowano wzrost konsumpcji napojów bez cukru, które nie zostały objęte zmianami podatkowymi. Światowa Organizacja Zdrowia w opracowaniu z 2022 roku podaje szereg przykładów świadczących o skuteczności narzędzi fiskalnych stosowanych w celu ograniczenia spożycia napojów słodzonych. Analiza Tenga i wsp. wykazała, że podatek od napojów słodzonych na poziomie 10% powoduje spadek konsumpcji napojów objętych tym podatkiem o 10%. Inna analiza (Colchero i wsp.) wykazała, że po wprowadzeniu w Meksyku podatku w wysokości jednego peso za litr napoju (około 10%), nastąpił 6% spadek spożycia napojów słodzonych. Kolejnym przykładem są wyniki Alsukait i wsp., które wskazują, że 50% podatek od napojów gazowanych w Arabii Saudyjskiej spowodował 35% spadek sprzedaży tych napojów. Zgodnie z opracowaniem WHO, badania dotyczące Meksyku wskazują, że ograniczenia spowodowane podatkami od napojów słodzonych przekładają się na spadek spożycia o 5 do 22 kilokalorii (kcal) na osobę dziennie, co może przynieść znaczące korzyści zdrowotne w
-----	--------------	--	---	---

			nowych regulacji. Taka konstrukcja przepisów jest niesprawiedliwa i prowadzi do zakłócenia konkurencji na rynku żywności.	perspektywie średnio- i długoterminowej. Z kolei Barrientos-Gutierrez i in. na przykładzie Meksyku oszacowali spadek częstości występowania otyłości o 2,45% oraz zmniejszenie liczby przypadków cukrzycy o 89 000–136 000 w ciągu 10 lat.
22.	Uwaga ogólna	Polskie Towarzystwo Otyłości Dziecięcej	1. Obowiązujące przepisy zakazują sprzedaży napojów energetyzujących osobom poniżej 18. roku życia, na terenie jednostek systemu oświaty oraz w automatach. Z perspektywy zdrowia publicznego oznacza to, że szczególnie istotne jest niedopuszczenie do obchodzenia tych ograniczeń poprzez zmianę składu, nazwy, kategorii produktu lub poziomu dodatku kofeiny, przy jednoczesnym utrzymaniu komunikacji i funkcji produktu zbliżonej do napoju energetyzującego. Kanał vendingowy ma ograniczone możliwości realnej kontroli wieku konsumenta, dlatego produkty o profilu pobudzającym, słodzonym lub silnie aromatyzowanym, kierowane do dzieci i młodzieży albo dla nich atrakcyjne, powinny być objęte szczególnym monitoringiem regulacyjnym. Regulacja nie powinna pozwalać na tworzenie „wersji vendingowych” produktów, które formalnie omijają definicję napoju energetyzującego, ale w praktyce utrzymują jego funkcję rynkową, smakową i komunikacyjną. 2. Postulujemy przeznaczenie części środków z opłaty na stworzenie ogólnokrajowej, finansowanej ze środków publicznych ścieżki profilaktyki, diagnostyki i leczenia otyłości, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Ścieżka ta powinna obejmować wczesną identyfikację nadmiernej masy ciała, jasne kryteria kierowania do dalszej opieki, dostęp do interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego oraz długoterminowe monitorowanie efektów leczenia. 3. Ponadto proponujemy aby jednym z priorytetowych sposobów wykorzystania środków pochodzących z opłaty powinno być finansowanie poradnictwa dietetycznego w podstawowej opiece zdrowotnej. Szczególne znaczenie ma objęcie wsparciem kobiet w ciąży, rodziców niemowląt i małych dzieci oraz dzieci i młodzieży z ryzykiem nadmiernej	Uwaga wykracza poza zakres przedmiotowy projektu – należy do zakresu kompetencji Ministerstwa Zdrowia

			masy ciała. Nawyki żywieniowe dziecka kształtują się od najwcześniejszych etapów życia, a zachowania żywieniowe rodziny mają kluczowe znaczenie dla późniejszego ryzyka nadwagi i otyłości. 4. Warto również wprowadzić obowiązek corocznego publicznego raportowania sposobu wykorzystania środków pochodzących z opłaty. Raport powinien obejmować wysokość wpływów, strukturę wydatków, zakres sfinansowanych świadczeń i działań profilaktycznych oraz ocenę ich efektów. Raportowanie powinno obejmować również dane dotyczące spożycia napojów słodzonych, zmian zachowań konsumenckich oraz reformulacji produktów. Bez takiego monitoringu trudno będzie ocenić, czy regulacja realizuje swoje cele i czy wymaga dalszych zmian.	
23.	Uwaga ogólna	Polskie Towarzystwo Nauk Żywnościowych	Popieramy kwestię obniżenia stawki VAT na wodę butelkowaną. Niższa stawka VAT na wodę mogłaby realnie zwiększyć szansę na zmiany w strukturze spożywania napojów, co zwiększa szanse na kształtowanie prozdrowotnych zachowań wśród konsumentów.	Kwestia obniżenia stawki podatku od towarów i usług na wodę wykracza poza zakres przedmiotowy projektu.
24.	Uwaga ogólna	Marcin Ostajewski	Objęcie opłatą napojów na bazie mleka Pozostawiając wyjątek dla produktów na bazie mleka, ustawodawca zwiększa uprzywilejowanie produktów mlecznych (często daleko bardziej kalorycznych i zawierających więcej cukrów prostych niż pozostałe napoje).	Uwaga wykracza poza zakres przedmiotowy projektu.
25.	Uwaga ogólna	Polski Związek Producentów Żywności Roślinnej	Wyłączenie spod opłaty cukrowej całej kategorii napojów roślinnych stanowiących alternatywy dla produktów mlecznych, w tym napojów fortifikowanych (produkty te stanowią źródło m.in. wapnia, jodu, witamin D i B12). Napoje roślinne stanowią ważny element codziennej diety osób ze szczególnymi potrzebami żywieniowymi, w tym osób z alergią na białka mleka krowiego oraz innych konsumentów, którzy z przyczyn zdrowotnych nie mogą lub nie powinni spożywać produktów mlecznych, jak i dla osób, które ze względów religijnych, środowiskowych, czy etycznych wybierają roślinne alternatywy dla produktów mlecznych. Dla części tych osób napoje roślinne nie są produktem wybieranym ze względu na preferencje konsumenckie, lecz stanowią podstawową alternatywę dla produktów mlecznych	Uwaga nieuwzględniona Napoje roślinne w obecnym stanie prawnym podlegają opłacie na takich samych zasadach jak pozostałe napoje bezalkoholowe. Jeżeli nie dodano do nich cukrów to nie podlegają opłacie i w tym zakresie przepisy nie ulegają zmianie.

			w codziennym żywieniu. Objęcie tej kategorii dodatkowymi obciążeniami fiskalnymi doprowadzi zatem do sytuacji, w której osoby zmuszone do rezygnacji z produktów mlecznych z przyczyn zdrowotnych poniosą wyższe koszty realizacji swoich podstawowych potrzeb żywieniowych niż konsumenci korzystający z produktów mlecznych.	
26.		Krajowa Sekcja Przemysłu Piwowarskiego „NSZZ Solidarność” Gmina Warka Federacja Związków Zawodowych Pracowników Przemysłu Spożywczego Grupa Żywiec Konfederacja Lewiatan	Wyłączenie piw bezalkoholowych spod opłaty. Planowana podwyżka opłaty cukrowej w stosunku do napojów bezalkoholowych obejmie także piwa bezalkoholowe, które stanowią rosnącą część rynku piwa i przyczyniają się do spadku spożycia alkoholu. Z tego powodu uważamy, że wzrost obciążeń dla tych wyrobów może stanowić poważną przeszkodę w ich rozwoju, co odbije się negatywnie na prozdrowotnym trendzie. Piwa bezalkoholowe wspierają, tak mocno podkreślane przez projektodawców ograniczenie spożycia alkoholu.	Uwaga nieuwzględniona Trudno się zgodzić z twierdzeniem, że promowanie spożywania piw bezalkoholowych wychodzi naprzeciw budowaniu zdrowszych nawyków żywieniowych. Piwa bezalkoholowe przede wszystkim stwarzają wśród młodych ludzi nawyk spożywania piwa, początkowo bezalkoholowego, a w późniejszym okresie np. po osiągnięciu pełnoletności – piwa z alkoholem. A poza tym, jak każdy napój z dodatkiem cukru stanowi niezdrową żywność. Na gruncie opłaty cukrowej, piwa bezalkoholowe do których dodano cukier lub środki spożywcze zawierające cukier (np. sok) lub substancje słodzące, traktowane są jak wszystkie inne napoje słodzone. Brak jest przesłanek dla preferencyjnego traktowania tej kategorii napojów.
27.	Poparcie projektu	Polskie Towarzystwo Otyłości Dziecięcej	Z perspektywy zdrowia publicznego pozytywnie należy ocenić kierunek projektowanej nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym dotyczącej opłaty od środków spożywczych, potocznie określanej jako opłata cukrowa. Instrument ten powinien być traktowany nie jako narzędzie wyłącznie fiskalne, lecz jako element polityki zdrowotnej państwa służący ograniczeniu spożycia napojów słodzonych, wspieraniu reformulacji produktów oraz finansowaniu działań profilaktycznych i leczniczych związanych z nadwagą i otyłością. 1. Popieramy działania zmierzające do ograniczenia możliwości obchodzenia opłaty poprzez zmianę kategorii	

			produktu, jego postaci lub składu. Obecnie opłatą nie są objęte wszystkie koncentraty, ponieważ część produktów w formie innej niż syrop były poza zakresem regulacji. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że część proponowanych artykułów spożywczych nadal może pozostawać poza zakresem opłaty, jeżeli są to produkty określane jako woda smakowa, ale niezawierająca cukru, substancji słodzących, dodatku soku, kofeiny ani tauryny, na przykład woda z dodatkiem aromatu. Z perspektywy zdrowia publicznego również takie produkty wymagają refleksji regulacyjnej, ponieważ mogą utrzymywać preferencję dla napojów smakowych zamiast zwykłej wody, nawet jeśli formalnie nie zawierają cukru ani substancji słodzących. 2. Zasadne jest objęcie opłatą suplementów diety w postaci napoju, z wyłączeniem produktów w opakowaniach nieprzekraczających 200 ml. Dotychczasowa możliwość wprowadzania wysoko słodzonych syropów lub napojów jako suplementów diety tworząc ryzyko omijania regulacji i mogła wprowadzać konsumentów w błąd, ponieważ kategoria suplementu diety bywa postrzegana jako związana ze zdrowiem, mimo że produkt może mieć niekorzystny profil żywieniowy. 3. Należy pozytywnie ocenić kierunek projektowanej nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym dotyczącej opłaty od środków spożywczych. Podwyższenie stawek jest zasadne, ponieważ zbyt niska opłata nie stanowi wystarczającego bodźca ani dla konsumentów, ani dla producentów. Jeżeli udział opłaty w cenie detalicznej produktu jest niewielki, jej wpływ na ograniczenie konsumpcji i reformulację produktów może być ograniczony. Opłata powinna być ustalona na takim poziomie, aby realnie wpływała na dostępność ekonomiczną napojów słodzonych i wzmacniała wybór produktów korzystniejszych zdrowotnie, w szczególności wody jako podstawowego napoju w codziennej diecie. 4. Zamknięcie luki dotyczącej napojów zawierających co najmniej 20% soku i do 5 g cukrów/100 ml, jeżeli jednocześnie zawierają one substancje słodzące, kofeinę	
--	--	--	---	--

			lub taurynę jest bardzo dobrą inicjatywą. Podmioty do tej pory omijały ten przepis poprzez dodawanie odpowiedniej ilości soku i zastępowanie cukru słodzikami, takimi jak aspartam, sukraloza czy acesulfam K.	
--	--	--	---	--

**WZÓR URZĘDOWEGO FORMULARZA ZGŁOSZENIA ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD
PROJEKTEM AKTU NORMATYWNEGO**

ZGŁOSZENIE ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM - ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH*		
Projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD417)		
(tytuł projektu - zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacją zamieszczoną w programie prac legislacyjnych)		
A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM		
1. Nazwa/imię i nazwisko** Marcin Ostajewski		
2. Siedziba/miejsce zamieszkania**		
3. Adres do korespondencji i adres e-mail		
B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMENIONEGO W CZĘŚCI A W PRACACH NAD PROJEKTEM		
Lp.	Imię i nazwisko	Adres miejsca zameldowania na pobyt stały
1		
2		
3		
4		
5		
C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĄDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY		
W związku z postulowanymi zmianami pragnę wyrazić swoje obawy zarówno jako konsument jak i aktywny uczestnik rynku odpowiedzialny za projektowanie receptur napojów bezalkoholowych dotkniętych ustawą. 1) Sam projekt nowelizacji, podobnie do obowiązującego aktu prawnego, z braku publikacji jakichkolwiek wyników badań rynkowych dotyczących zmiany struktury sprzedaży napojów, zdaje się mieć charakter wyłącznie fiskalny. Ustawodawca nie przewidział także, zarówno w obowiązującym akcie prawnym ani w nowelizacji, żadnych działań edukacyjnych czy uświadamiających szkodliwość nadmiernej podaży kalorii (tylko w części spowodowanej przez konsumpcję napojów). 2) Pozostawiając wyjątek dla produktów na bazie mleka, ustawodawca zwiększa uprzywilejowanie produktów mlecznych (często daleko bardziej kalorycznych i zawierających więcej cukrów prostych niż pozostałe napoje). 3) Z powodu znaczącego wzrostu składowych opłaty projekt ma działanie proinflacyjne, jednocześnie nie wykazując osiągniętego do tej pory celu prozdrowotnego. 4) Ustawodawca winien poczekać na zakończenie obrad 49 sesji Komisji Kodesu Żywnościowego w Genewie (CAC49) z uwagi na fundamentalny wpływ ustaleń na legislację dotyczącą dodatków do żywności (w tym substancji słodzących) na poziomie europejskim. 5) Niższe opodatkowanie piw bezalkoholowych oraz napojów nie pozostały bez wpływu na spadek konsumpcji alkoholu w Polsce. Nieproporcjonalne opodatkowanie napojów bezalkoholowych zapoczątkowane już w obowiązującym akcie prawnym i dodatkowo podnoszone w nowelizacji, może zahamować trend spadku spożycia alkoholu. 6) Zachowane w Ustawie skomplikowane mechanizmy wyliczenia należnej opłaty w połączeniu z utrzymanymi, nadmiernymi karami za złożenie korekty deklaracji, utwierdzają mnie w przekonaniu o fiskalnym celu noweli.		

- 7) Gwałtowny wzrost opłaty dla produktów nią objętych po raz kolejny zmniejszy konkurencyjność cenową polskich producentów względem wielkich zagranicznych podmiotów mogących kompensować zmiany obciążeń fiskalnych efektem skali po stronie surowcowej. Niestabilność otoczenia biznesowego i prawnego w połączeniu z rosnącymi obciążeniami stwarza ryzyko dla małych, niezależnych, lokalnych producentów.
- 8) Wzrost cen wpłynie zwłaszcza na konsumentów gorzej sytuowanych, zmniejszając ich siłę nabywczą, przesunie ich wybory konsumenckie w stronę najtańszych, masowo wytwarzanych i często mniej zdrowych alternatyw dla napojów objętych ustawą.

W związku z powyższym wnoszę o wstrzymanie prac nad nowelizacją.

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY		
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych** zgłoszenia dokonanego dnia (podać datę z części F poprzedniego zgłoszenia)		
F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE		
Imię i nazwisko	Data	Podpis
Marcin Ostajewski	07.07.2026	

- * Jeżeli zgłoszenie nie jest składane w trybie art. 7 ust. 6 ustawy treść: "- Zgłoszenie zmiany danych" skreśla się.
- ** Niepotrzebne skreślić.

Pouczenie

1. Jeżeli zgłoszenie ma na celu uwzględnienie zmian zaistniałych po dacie wniesienia urzędowego formularza zgłoszenia (art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414)) lub uzupełnienie braków formalnych poprzedniego zgłoszenia (§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2006 r. w sprawie zgłaszania zainteresowania pracami nad projektami aktów normatywnych (Dz. U. Nr 34, poz. 236)), w nowym urzędowym formularzu zgłoszenia należy wypełnić wszystkie konieczne rubryki, powtarzając również dane, które zachowały swoją aktualność.
2. Część B formularza wypełnia się w przypadku zgłoszenia dotyczącego jednostki organizacyjnej oraz w sytuacji, gdy osoba fizyczna, która zgłasza zainteresowanie pracami nad projektem aktu normatywnego, nie będzie uczestniczyła osobiście w tych pracach.
3. W części D formularza, stosownie do okoliczności, uwzględnia się dokumenty, o których mowa w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, a także pełnomocnictwa do wniesienia zgłoszenia lub do reprezentowania podmiotu w pracach nad projektem aktu normatywnego.
4. Część E formularza wypełnia się w przypadku uzupełnienia braków formalnych lub zmiany danych dotyczących wniesionego zgłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW I GOSPODARKI¹⁾

z dnia

w sprawie informacji o wysokości opłaty od środków spożywczych i właściwości organu
w sprawie tej opłaty

Na podstawie art. 12g ust. 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 149, 1004 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy zakres danych, jakie powinna zawierać informacja o wysokości opłaty od środków spożywczych, zwanej dalej „opłatą”, oraz sposób składania tej informacji;
- 2) właściwość organów w sprawie opłaty, jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej w sposób określony w art. 12g ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. Informacja, o której mowa w art. 12g ust. 1 pkt 1 ustawy, zawiera następujące dane:

- 1) wskazanie organu podatkowego, do którego jest składana informacja;
- 2) cel składania informacji:
 - a) złożenie informacji,
 - b) korekta informacji;
- 3) okres, za który jest składana informacja;
- 4) dane podmiotu obowiązującego do zapłaty opłaty, o którym mowa w art. 12d ust. 1 ustawy:
 - a) rodzaj podmiotu,
 - b) nazwę firmy albo imię i nazwisko oraz datę urodzenia,
 - c) NIP;
- 5) obliczenie wysokości opłaty:
 - a) liczbę litrów napojów sprzedanych po raz pierwszy na terytorium kraju w danym okresie, w podziale na rodzaje napojów według zawartości w ich składzie:
 - cukrów w 100 ml napoju lub substancji słodzących,

¹⁾ Minister Finansów i Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów i Gospodarki (Dz. U. poz. 997).

- kofeiny lub tauryny,
 - soku owocowego, warzywnego, warzywno-owocowego lub owocowo-warzywnego, wynoszącego nie mniej niż 20% składu surowcowego,
 - roztworu węglowodanowo-elektrolitowego,
- b) liczbę litrów napojów sprzedanych po raz pierwszy na terytorium kraju w danym okresie, w podziale na rodzaje napojów:
- napoje gazowane:
 - – piwo bezalkoholowe,
 - – pozostałe napoje gazowane,
 - napoje niegazowane,
 - napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny, o których mowa w art. 12o ustawy,
- c) stałą wysokość opłaty obliczoną według stawki, o której mowa w art. 12f ust. 1 pkt 1 ustawy,
- d) zmienną wysokość opłaty obliczoną według stawki, o której mowa w art. 12f ust. 1 pkt 2 ustawy,
- e) wysokość opłaty obliczoną według stawki, o której mowa w art. 12f ust. 3 ustawy,
- f) maksymalną wysokość opłaty obliczoną według stawki, o której mowa w art. 12f ust. 6 ustawy,
- g) łączną wysokość należnej opłaty,
- h) wysokość opłaty naliczonej od napojów zwróconych pomniejszającą wysokość należnej opłaty zgodnie z art. 12f ust. 10 ustawy,
- i) wysokość opłaty podlegającej wpłacie;
- 6) numery faktur potwierdzające pierwszą sprzedaż napojów na terytorium kraju na potrzeby obliczenia wysokości opłaty;
- 7) dane osoby wskazanej do kontaktu:
- a) imię i nazwisko,
 - b) adres poczty elektronicznej,
 - c) numer telefonu;
- 8) podpis podmiotu obowiązującego do zapłaty opłaty, o którym mowa w art. 12d ust. 1 ustawy, lub osoby albo osób reprezentujących ten podmiot;
- 9) pouczenie, że w przypadku niewpłacenia opłaty podlegającej wpłacie lub wpłacenia jej w niepełnej wysokości niniejsza informacja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

§ 3. Informacja, o której mowa w art. 12g ust. 1 pkt 1 ustawy, jest składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej przy użyciu oprogramowania interfejsowego w rozumieniu art. 3 pkt 11 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 1241), dostępnego na stronie, której adres jest podany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

§ 4. Jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej w sposób określony w art. 12g ust. 4 ustawy, organem właściwym w sprawie opłaty jest Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście w Warszawie i Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

**MINISTER FINANSÓW
I GOSPODARKI**